

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM HAREKET ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİ
FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİNE, FİZİKSEL AKTİVİTE TÜRÜNE,
DERS İÇERİĞİNE VE DERS İÇİ ÖĞRETMEN DAVRANIŞINA GÖRE
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İsmail ÇİÇEK

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**MERSİN
2021**

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM HAREKET ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİ
FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİNE, FİZİKSEL AKTİVİTE TÜRÜNE,
DERS İÇERİĞİNE VE DERS İÇİ ÖĞRETMEN DAVRANIŞINA GÖRE
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İsmail ÇİÇEK

ORCID: 0000-0002-9608-0804

**MERSİN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Prof. Dr. Leyla SARAÇ

ORCID: 0000-0002-8593-6873

**MERSİN
2021**

ONAY

ETİK BEYAN

Mersin Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
 - Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlâk kurallarına uygun olarak sunduğumu,
 - Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
 - Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak kullandığımı,
 - Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
 - Bu tezin herhangi bir bölümünü Mersin Üniversitesi veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı,
 - Tezin tüm telif haklarını Mersin Üniversitesi'ne devrettiğimi
- beyan ederim.

ETHIC DECLARATION

This thesis is prepared in accordance with the rules specified in Mersin University Graduate Education Regulation and I declare to comply with the following conditions:

- I have obtained all the information and the documents of the thesis in accordance with the academic rules.
- I presented all the visual, auditory and written informations and results in accordance with scientific ethics.
- I refer in accordance with the norms of scientific works about the case of exploitation of others' works.
- I used all of the referred works as the references.
- I did not do any tampering in the used data.
- I did not present any part of this thesis as an another thesis at Mersin University or another university.
- I transfer all copyrights of this thesis to the Mersin University.

Ocak 2021/December 2021

İmza / Signature
İsmail ÇİÇEK

ÖZET

OKUL ÖNCESİ DÖNEM HAREKET ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİ FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİNE, FİZİKSEL AKTİVİTE TÜRÜNE, DERS İÇERİĞİNE VE DERS İÇİ ÖĞRETMEN DAVRANIŞINA GÖRE İNCELENMESİ

Bu araştırmanın amacı okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışlarının öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne (özel ya da devlet okulu) ve cinsiyetlerine göre karşılaştırılmasıdır. Araştırmanın örneklemini kolayda örnekleme yöntemi ile Şanlıurfa merkez ilçelerinde yer alan okullar arasından seçilen 23 devlet ve 27 özel okulda görev yapan toplam 50 okul öncesi kadın öğretmen ve her bir öğretmenin 1 sınıfından seçilen 5-6 yaş grubunda olan 2 kız ve 2 oğlan olmak üzere toplam 200 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma kapsamında 50 öğretmenin 40 dakikalık 1'er dersi videoya kaydedilmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak kişisel bilgi formu ve SOFİT (Fitness Öğretim Süresini Gözlemeleme Sistemi) sistematik gözlem sisteminin okul öncesi versiyonu olan SOFİT-P (Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözlemeleme Sistemi) sistematik gözlem formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde Mann-Whitney U ve Wilcoxon İşaretili Sıralar testleri kullanılmıştır. Araştırma bulgularında öğrenci fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından, öğrencilerin en fazla uzanmak ($Mdn_{devlet} = .00$, $Mdn_{özel} = .00$) ve oturmak ($Mdn_{devlet} = 48.27$, $Mdn_{özel} = 45.09$) davranışını sergiledikleri bunun da devlet ve özel okullar arasında anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir. Fiziksel aktivite türü alt boyutlarından öğrencilerin en fazla uzanma, oturma, ayakta durma ($Mdn_{devlet} = 85.10$, $Mdn_{özel} = 89.36$) davranışını sergiledikleri, aynı şekilde bunun da devlet ve özel okullar arasında anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından en fazla oyun oynama ($Mdn_{devlet} = 77.77$, $Mdn_{özel} = 70.83$) boyutunu sergiledikleri, beceri uygulaması ($Mdn_{devlet} = .00$, $Mdn_{özel} = .00$) boyutunu hiç kullanmadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin öğretmen müdahalesi alt boyutlarından en fazla gözlemeleme ($Mdn_{devlet} = 61.03$, $Mdn_{özel} = 81.66$) boyutunu kullandıkları, öğretmen etkileşimi alt boyutlarından ise en fazla FU teşvik etmeme ($Mdn_{devlet} = 100.00$, $Mdn_{özel} = 100.00$) boyutunu sergiledikleri, bunun da devlet ve özel okullar arasında anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir. Araştırmada fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve öğretmen davranışlarının öğrenci cinsiyetine göre karşılaştırmasında kız ve oğlan öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla oturmak ($Mdn_{kız} = 47.58$, $Mdn_{oğlan} = 52.08$) ve ayakta durmak ($Mdn_{kız} = 37.79$, $Mdn_{oğlan} = 28.86$) davranışını sergiledikleri, bunun da kız ve oğlan öğrenciler arasında anlamlı bir fark oluşturmadığı, ancak devlet okullarındaki kız öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından dans etme, sıçrama, sekme, davranışını oğlan öğrencilere oranla anlamlı bir şekilde daha fazla gerçekleştirdiği ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: Okul Öncesi Dönem, Fiziksel Aktivite, SOFİT, SOFİT-P, Sistematik Gözlem Sistemi

Danışman: Prof. Dr. Leyla SARAÇ, Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü/ Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin.

ABSTRACT

AN EXAMINATION OF STUDENT PHYSICAL ACTIVITY ENGAGEMENT LEVEL, PHYSICAL ACTIVITY TYPE, COURSE CONTENT AND TEACHER BEHAVIOR IN PRE-SCHOOL MOVEMENT ACTIVITIES

The purpose of this study is to compare student physical activity engagement level, physical activity type, course content and teacher behaviors in preschool movement activities according to the type of school (public, private) and gender of the students. The participants of the study consisted of conveniently selected 50 pre-school female teachers working in 23 state and 27 private schools located in the central districts of Şanlıurfa and a total of 5-6 years old 200 students, 2 girls and 2 boys, selected from these 50 teachers' classes. Within the purpose of the research, a 40-minute lesson of 50 teachers was videotaped. Demographic Information Form and SOFIT-P (*The System for Observing Fitness Instruction Time for Preschoolers*) systematic observation system which is the pre-school version of the SOFIT (*System for Observing Fitness Instruction Time*) systematic observation system, were used as data collection tools in the study. The Mann-Whitney U and Wilcoxon Signed Ranks tests were used to analyze the data. In the findings of the study, it was determined that the students displayed the most lying down ($Mdn_{public} = .00$, $Mdn_{private} = .00$) and sitting ($Mdn_{public} = 48.27$, $Mdn_{private} = 45.09$) behaviors among the sub-dimensions of the student physical activity engagement level, and this did not make a significant difference between public and private schools. Among the sub-dimensions of the physical activity type, it was determined that the students displayed lying down, sitting and standing behaviors ($Mdn_{public} = 85.10$, $Mdn_{private} = 89.36$) and this also did not make a significant difference between public and private schools. It was found that teachers exhibited the most game-play dimension ($Mdn_{public} = 77.77$, $Mdn_{private} = 70.83$) among the lesson content/context sub-dimensions and never used the skill practice dimension. Results also showed that teachers mostly used the observation dimension ($Mdn_{public} = 61.03$, $Mdn_{private} = 81.66$) among the teacher involvement sub-dimensions; teachers mostly used the dimension of not promoting physical fitness ($Mdn_{public} = 100.00$, $Mdn_{private} = 100.00$) among the sub-dimensions of teacher interaction, and these findings did not make a significant difference between public and private schools. In the study, in the comparison of physical activity level, physical activity type, course content/context, and teacher behaviors according to student gender, it was found that girls and boys mostly showed sitting ($Mdn_{girls} = 47.58$, $Mdn_{boys} = 52.08$) and standing ($Mdn_{girls} = 37.79$, $Mdn_{boys} = 28.86$) behaviors among the sub-dimensions of student physical activity engagement level, it was also revealed that this did not make a significant difference between girls and boys, but girls in public schools performed dancing, jumping and bouncing, which are sub-dimensions of physical activity type, significantly more than boys.

Keywords: Pre-school, Physical Activity, SOFIT, SOFIT-P, Systematic Observation

Advisor: Prof. Dr. Leyla SARAÇ, Mersin University, Department of Physical Education and Sports, Mersin.

TEŞEKKÜR/ÖNSÖZ

Yüksek lisansa başladığım günden beri benden desteğini hiç esirgemeyen, her problemimde yanımda olan, kendisinden bilgi ve deneyim konusunda çok şey öğrendiğim, problem durumunda bana yol gösteren çok değerli danışman hocam sayın Prof. Dr. Leyla SARAÇ'a sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Tez veri toplama, yazma aşamasında bana destek olan kıymetli eşim Büşra ÇİÇEK'e çok teşekkür ederim.

Bu süreçte katkılarından dolayı sayın Doç. Dr. İsmail GÖKHAN'a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Bu süreçte katkılarından dolayı Kasım YON'a ve Burhan PARSAK'a teşekkür ederim.

Ayrıca veri toplama işleminde özel ve devlet okullarının müdür ve çalışmayı yaptığım öğretmen arkadaşlara teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İÇ KAPAK	i
ONAY	ii
ETİK BEYAN	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLOLAR DİZİNİ	viii
KISALTMALAR ve SİMGELER	ix
1. GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Problemi	4
1.3.1. Alt problemler	4
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Sayıtlılar	5
1.6. Sınırlılıklar	5
2. GENEL BİLGİLER	6
2.1. Okul Öncesi Eğitimin Tanımı ve Önemi	6
2.2. Okul Öncesi Eğitim Kurumları ve Programları	6
2.2.1. Motor Gelişim Kazanımları ve Göstergeleri	7
2.2.2. Hareket Etkinlikleri	9
2.3. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktivitenin Önemi	9
2.4. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktivite Önerileri ve Süresi	10
2.5. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktivite Düzeyini Ölçen Sistemler	11
2.6. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktiviteye Katılımı Etkileyen Faktörler	12
3. YÖNTEM	14
3.1. Araştırma Modeli	14
3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	14
3.3. Veri Toplama Araçları	14
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	15
3.3.2 Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözlemleme Sistemi(SOFİT-P)	15
3.4. Veri Toplama İşlemi	19
3.5. Veri Analizi	20
4. BULGULAR	21
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	31
5.1. Tartışma	31
5.2. Sonuç	39
5.3. Öneriler	39
KAYNAKLAR	41
EKLER	44
ÖZGEÇMİŞ	45

TABLULAR DİZİNİ

	Sayfa
Tablo 3.1. Okul Türlerinin ve Cinsiyetlerin Dağılımı	14
Tablo 4.1. Devlet ve Özel Okulların Öğrenci Fiziksel Aktivite Düzeyi Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları	21
Tablo 4.2. Devlet ve Özel Okulların Öğrenci Fiziksel Aktivite Türü Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları	22
Tablo 4.3. Devlet ve Özel Okulların Ders İçeriği Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları	23
Tablo 4.4. Devlet ve Özel Okulların Öğretmen Müdahalesi Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları	24
Tablo 4.5. Devlet ve Özel Okulların Öğretmen Davranışı Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları	24
Tablo 4.6. Kız ve Oğlan Çocukların Öğrenci Fiziksel Aktivite Düzeyi Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları	25
Tablo 4.7. Kız ve Oğlan Çocukların Öğrenci Fiziksel Aktivite Türü Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları	26
Tablo 4.8. Kız ve Oğlan Çocukların Ders İçeriği Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları	27
Tablo 4.9. Kız ve Oğlan Çocukların Öğretmen Müdahalesi Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları	27
Tablo 4.10. Kız ve Oğlan Çocukların Öğretmen Davranışı Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları	28
Tablo 4.11. Devlet ve Özel Okulların Kız ve Oğlan Çocuklarına göre Öğrenci Fiziksel Aktivite Türü, Ders İçeriği ve Öğretmen Müdahalesi Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları	30

KISALTMALAR ve SİMGELER

Kısaltma/Simge	Tanım
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
FU	Fiziksel Uygunluk
SOFİT-P	Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözlemleme Sistemi

1.GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Okul öncesi dönem çocukların ilerleyen yaşlarda aktif olması ve sağlıklı yaşam sürmesi için uygulanacak programların planlı ve düzenli olmaları gerekir. Çünkü bu dönem çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal, duygusal ve dilsel yönden öğrenimine en açık olduğu, beyin gelişimlerinin en yoğun olduğu ve öğrenme hızlarının en yüksek olduğu dönemdir. Dolayısıyla 6 yaşına kadar olan bu süre çocukların gelişimleri için çok önemlidir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2013).

Okul öncesi dönemde düzenli fiziksel aktivitelere katılmak, çocukların ileri yaşlarda gelişimlerinin sağlam temeller üzerine kurulmasına ve bedenlerindeki bütün sistemlerin gelişmesine katkı sağlamasıyla birlikte (Rink, Hall ve Williams, 2010), birçok hastalığın küçük yaşlarda ortaya çıkmasından ve yetişkinlikte bu hastalıklardan korunmaya yardımcı olmasından dolayı önem arz etmektedir (Mackinnon, 2003). Fiziksel aktivitenin öneminden hareketle Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (2014) okul öncesi dönemde bulunan çocukların günlük 180 dakika farklı şiddetlerde fiziksel aktiviteye katılmaları gerektiğini ve bu aktivitelerin çocukların hareket becerilerini geliştirmesinin yanı sıra, en az 60 dakika sonunda yorgunluk oluşturan yani enerji harcamaya doğru ilerleyen egzersizler olmaları gerektiğini bildirmişlerdir.

Birçok ülkede elektronik medya kullanımı çocukların fiziksel aktivitelere katılımlarına ve aktif yaşam alanlarına kısıtlamalar getirmiştir. Dowda ve diğerleri (2009) yaptığı bir çalışmada, daha fazla medya kullanımı olan çocukların daha az fiziksel aktiviteye, daha az medya kullanan çocukların ise daha fazla fiziksel aktiviteye katıldığını bildirmiştir. Türkiye’de ise okul öncesi dönemde olan çocukların fiziksel aktivite düzeyi Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü tarafından 2010 yılında araştırılmış olup, bu araştırmanın sonuçlarına göre; bu yaş grubundaki çocukların zamanlarını ortalama 3,46 saat televizyon, bilgisayar, internet gibi sedanter aktiviteler için harcadıkları ortaya konmuştur (Sağlık Bakanlığı, 2014). Bu tür sedanter aktivitelere harcanan zamanın fazla olması, dünya genelinde obezite gibi büyük bir sorunun meydana gelmesine yol açmıştır. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (2014) verilerine göre, ülkemizde okul öncesi dönemde bulunan çocukların %8.5’inin obez olduğu, (oğlan %10.1, kız %8.6) %17,9’unun ise hafif şişman (oğlan %17.8, kız %18) olduğu belirtilmiştir. Bu noktadan hareketle düzenli fiziksel aktivitelere katılım, çocukların daha sağlıklı gelişim göstermeleri ve özellikle obezitenin önlenmesi açısından oldukça önemlidir (Burrows, 2007). Obezitenin önlenmesi için Sothorn (2004), çocukların haftada en az 3 gün ve en az 30 dakika düzenli fiziksel aktivitelere katılmaları halinde vücutlarındaki yağ oranlarında azalma olacağını belirtmiştir (Sothorn, 2004).

Okul öncesi dönemde çocukların fiziksel aktiviteye katılmalarını etkileyen ve bu çalışmanın kapsamında da incelenecek olan diğer faktörler, çocukların öğrenim gördüğü okulun donanımı ve cinsiyetleridir. Yapılan çeşitli çalışmalarda çocukların fiziksel aktivite düzeyleri ile öğrenim gördükleri okulun donanımı arasında anlamlı bir ilişki olduğu ortaya konmuştur (Hinkley ve diğerleri, 2008). Bazı çalışmalar, ana sınıfına ya da anaokuluna giden çocuklarda fazla kilolu olma riskinin arttığını göstermiştir (Gubbels, Kremers ve Stafleu, 2010). Bunun sebebinin ise kurum içerisinde ya da kurum dışında çocukların aktif olabileceği ekipmanların (cimnastik minderi, trampolin, tırmanma duvarı vs.) bulunmaması olduğu vurgulanmıştır. Dolayısıyla çocuklar bu ekipmanların olduğu ortamlarda önemli ölçüde daha aktif, bu ekipmanların yerine kullanılan el işi kağıtları, yapboz gibi ekipmanların olduğu ortamlarda daha az aktiftirler (Gubbels, Van-Kann ve Jansen, 2012). Cinsiyet faktörüyle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında ise genel itibariyle oğlan çocuklarının kız çocuklarına göre daha fazla fiziksel aktiviteye katıldığı ortaya konulmuştur (Nilsen, Anderssen, Ylvisaaker, Johannessen ve Aadland, 2019; Saudino, 2012; Taylor, Williams, Farmer ve Taylor, 2013). Okul öncesi dönem çocukların fiziksel aktivite düzeylerinin, çocukların cinsiyet ve öğrenim gördükleri okulun donanımına göre ne ölçüde değiştiğini belirlemeye yönelik yapılan başka bir çalışmada ise; oğlan çocuklarının kız çocuklarına göre daha fazla fiziksel aktiviteye katıldıkları ve çocukların öğrenim gördükleri kurumun donanımının fiziksel aktivitenin arttırılmasında büyük bir etken olduğu gözlenmiştir (Pate, Pfeiffer, Trost, Ziegler ve Dowda, 2004).

Okul öncesi dönemdeki çocukların fiziksel aktivite düzeylerine yönelik yapılan araştırmaların yok denecek kadar az olmasından dolayı konu ile ilgili bilgi sınırlıdır. Literatürün bu eksikliğini nedenlerinden biri bu yaş grubunun fiziksel aktivite türleri ve düzeylerinin diğer yaş gruplarından farklı olması ve fiziksel aktivite düzeyinin ölçülmesindeki zorluklardır. Bu yaş grubunda kullanılan ve çocukların fiziksel aktivite düzeyini ortaya koyan doğrudan gözleme dayalı yöntemler, araştırmacıya gözlem boyunca aktivitenin yoğunluğu ve türü hakkında bilgiler vererek avantaj sağlar (Pate O'Neill ve Mitchell, 2010). Bu sistemlerden biri olan Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözleme Sistemi (SOFİT-P), Fitness Öğretim Süresini Gözleme Sistemi (SOFİT) programından (McKenzie, Sallis ve Nader, 1991) uyarlanmış yeni bir gözlem yöntemidir. SOFİT-P, okul öncesi çocukların, okul öncesi dönemdeki aktif zamanlarda fiziksel aktivite düzeyini, fiziksel aktivitenin türünü, ders içeriğini ve öğretmen davranışını belirleyen onaylanmış doğrudan gözlem aracıdır. SOFİT-P ile yapılan bir araştırmada öğrencilerin sınıf içi ve sınıf dışındaki fiziksel aktivite düzeylerine bakılmış ve bu araştırmanın sonucunda; öğrencilerin sınıf içerisinde hafif fiziksel aktivitelere, sınıf dışında ise orta ve yüksek şiddetlerde fiziksel aktivitelere katıldığı bulunmuştur (Sharma, Chuang, Skala ve Atteberry, 2011). Başka bir çalışmada SOFİT programıyla ilkökul 4. sınıf öğrencilerinin fiziksel aktivite düzeyleri, dersteeki öğretmen davranışları ve ders içeriği incelenmiş ve bu araştırmanın

sonuçlarına göre; öğrencilerin derste en fazla ayakta durma eylemini gerçekleştirdiği ve bu yüzden aktif olmadıkları, öğretmenlerin çocukların aktif olmamasını gördüğü halde herhangi bir müdahale yapmayıp (aktiviteye teşvik, aktiviteyi gösterme gibi.) sadece gözlemlediği ve ders içeriklerine bakıldığında sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin fiziksel gelişimlerine katkı sağlayacak hareketler yerine çoğunlukla derslerde oyunlar oynattığı ve bu oyunlarda çocukların ayakta durma eylemini gerçekleştirdiği gözlenmiştir (Yon, 2018).

Türkiye’de 2013 yılında MEB Okul Öncesi Eğitim Programı değişikliğiyle gelişim alanlarında amaç ve kazanımlar yerine ‘kazanım ve göstergeler’, psikomotor gelişim yerine ‘motor gelişim’, hareket ve oyun etkinliklerinin birlikte verilmesi yerine ‘hareket etkinliklerinin ayrı verilmesi’ temel alınmıştır. Bu kapsamda gelişim alanları içerisinde yer alan motor gelişim alanında 5 kazanım mevcuttur. Bu kazanımlar çocukların fiziksel ve motor yeterliliklerinin, motor gelişimlerinin ve hareket becerilerinin geliştirilmesine yönelik etkinliklerdir. Bu etkinlikler boyunca çocukların fiziksel yeterliliği (esneklik, kuvvet, dayanıklılık), motor yeterliliği (güç, koordinasyon, hız, çabukluk) ve temel hareket becerileri (yer değiştirme, nesne kontrolü ve denge becerileri) gelişir. Etkinliklerin minimum 30 dakika olması gerektiği, bu zamanın ilk 5 dakikası ısınma oyunları, 20 dakikası temel hareket becerilerini içeren etkinliklerle ve son 5 dakikasının da soğuma etkinliklerini içermesi gerektiği önerilmektedir (MEB Okul Öncesi Eğitimi Programı, 2013). MEB Okul Öncesi Eğitim Programında (2013) belirtilen motor gelişim ile ilgili kazanımları çocuklara fayda sağlayacak şekilde kazandırabilmek için, öncelikle bu kurumlarda görev yapan okul öncesi öğretmenlerin motor gelişim kavramına hâkim olmaları ve kazanıma yönelik uygulanacak olan hareket etkinliklerini iyi bilmeleri gerekir (Sert, 2016; Sevimli-Çelik ve Johnson, 2013). Literatürde okul öncesi dönemde motor gelişim kazanımları ve bu kazanımları çocuklara aktaran okul öncesi öğretmenleriyle ilgili araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerin motor gelişim alanına ilişkin kazanımları ne şekilde uyguladıkları ve bu kazanımlara yönelik görüşleri incelenmiştir. Bu araştırma kapsamında, okul öncesi öğretmenlerin okul öncesi dönemde fiziksel aktiviteleri desteklediği, ancak bu aktiviteleri uygulama konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiş ve öğretmenler bu dönemde fiziksel aktiviteyle ilgili alanında uzman kişilerin bu derse girmeleri gerektiğini ifade etmişlerdir (Sevimli-Çelik ve Johnson, 2013). Başka bir çalışmaya katılan okul öncesi öğretmenleri, programda yer alan motor gelişim alanı kazanımları ile ilgili olumlu yönde görüş bildirmişler, ancak hareket etkinliklerine yeterli zamanı ayırmadıklarını ve bu etkinlikleri sınıflarında uygulamak için kendilerini yeterli görmediklerini söylemişlerdir (Sert, 2016).

Okul öncesi dönemde motor gelişim kazanımlarına yönelik uygulanan hareket etkinlikleri dersi kapsamında çocukların fiziksel aktivite düzeyleri ile ilgili birçok uluslararası araştırma ortaya konmuş ve bu çalışmaların çoğunda okul öncesi dönemde fiziksel aktiviteye

daha fazla zaman ayrılması gerektiği vurgulanmıştır (Brown ve diğerleri, 2006; Pate ve diğerleri, 2004; Pate, McIver, Dowda, Brown ve Addy, 2008; Ru-jye chuang, 2014; Stone ve diğerleri, 2018). Bu konudaki ulusal çalışmaların ise yok denecek kadar az olduğu gözlenmiştir. Okul öncesi dönemde bulunan çocuklarda mevcut durumu ortaya koyacak olan bu çalışma alana katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda çalışmada, okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışlarının gözlem yoluyla incelenmesi amaçlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışlarının öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne (özel ya da devlet okulu) ve cinsiyetlerine göre karşılaştırılmasıdır.

1.3. Araştırmanın Problemi

Okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışları öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne (özel ya da devlet okulu) ve cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.3.1. Alt Problemler

1. Okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışları öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne (özel ya da devlet okulu) göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

2. Okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışları öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Okul öncesi dönem çocukların fiziksel gelişimi ve ileriki yaşantılarının temelini oluşturduğu için son derece kritik yıllardır. Bu dönem çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal, duygusal ve dilsel yönden öğrenimine en açık olduğu dönemdir (Hardy, King, Farrell, Macniven ve Howlett, 2010). Okul öncesi dönemdeki çocuklar kendilerini ve çevrelerini hareket ve oyunlarla keşfettikleri için bu dönemde yapılan fiziksel aktiviteler yaşamlarının bir parçasıdır. Sağlıklı ve aktif yaşam sağlayan fiziksel aktivite çocukların gelişiminde büyük bir öneme sahiptir (Uzun ve diğerleri, 2017).

Okul öncesi dönemde hareket etkinlikleri dersi kapsamında çocukların fiziksel aktivite düzeyleri ile ilgili birçok uluslararası araştırma ortaya konmuş ve bu çalışmaların çoğunda okul öncesi dönemde fiziksel aktiviteye daha fazla zaman ayrılması gerektiği vurgulanmıştır (Brown ve diğerleri, 2006; Pate ve diğerleri, 2004; Pate ve diğerleri, 2008; Ru-jye chuang, 2014; Stone ve diğerleri, 2018). Ulusal çalışmaların ise yok denecek kadar az olduğu gözlenmiştir. Bu kapsamda motor gelişim kazanımlarına yönelik uygulanan hareket etkinliklerinin öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışlarının gözlem yoluyla değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

1.5. Araştırmanın Sayıtları

1. Araştırma yönteminin, araştırmanın amacına ve problemin çözümüne uygun olduğu kabul edilmiştir.
2. Araştırmaya katılan öğretmen ve öğrencilerin davranışlarının araştırmadan etkilenmeden gerçeği yansıttığı kabul edilmiştir.

1. 6. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma, 2020-2021 güz dönemi ile sınırlıdır.
2. Araştırmanın örneklemi sadece Şanlıurfa'nın merkez ilçelerinde bulunan okullar ile sınırlıdır.
3. Araştırmanın veri toplama aşamasında pandemiden dolayı bazı zorluklarla karşılaşmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Okul Öncesi Eğitimin Tanımı ve Önemi

Okul öncesi eğitim, 0-6 yaş grubu çocukları kapsayan, çocukların gelişimlerini bütün yönleriyle destekleyen, ulusal ve evrensel ahlaki ilke edinen, çocuklara çok yönlü olanaklar sağlayan ve tüm bunların sonunda çocuklara olumlu kazanımlar vermeyi amaçlayan önceden programlanmış bir süreçtir (Millî Eğitim Bakanlığı, 2013). Bu dönemde çocukların çevrelerini keşfetmesi ve öğrenmesi için doğal eğilimleri vardır. Bu öğrenme ve keşfetme çocukluğun ilk yıllarında başlar ve hayatlarının geri kalan yıllarında da devam eder. Bu dönem çocuğun bilişsel, dilsel, fiziksel, sosyal ve duygusal alanlarda gelişimlerinin en yoğun olduğu dönemdir. Bu nedenle çocuklar zorunlu eğitim sürecine başlayacağı süreye kadar çok hızlı büyürler ve bu gelişim alanlarında hızlı bir şekilde olgunlaşırlar. Bu olgunlaşma ve sağlıklı büyümenin olumlu bir şekilde aktarılması ise ancak sağlıklı bir aile ortamı ve kaliteli bir okul öncesi eğitimle mümkündür (MEB, 2013).

2.2. Okul Öncesi Eğitim Kurumları ve Programları

Türkiye’de okul öncesi dönem çocuklarına bakım ve eğitim hizmeti veren, kreş, yuva anaokulu, anasınıfı, gündüz bakımevi gibi isimler adı altında çeşitli kurumlar vardır. Bu kurumlar hizmet ve eğitim verdikleri yaş grubu ve bağlı buldukları resmi kuruluşlara göre farklılaşmaktadır. Bağımsız anaokulları (3-6 yaş), ilköğretim bünyesindeki ana sınıfları (5-6 yaş), kız meslek liseleri bünyesindeki uygulama anaokulları ve anasınıfları Millî Eğitim Bakanlığı’na, çocuk yuvaları (0-12 yaş), kreş ve gündüz bakım evleri (0-6 yaş) ve çocuk klüpleri Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’na bağlıdır (MEB, 2013).

Ülkemizde 1994 yılından sonra sırasıyla 2002 ve 2006 okul öncesi eğitim programları kullanılmıştır. Okullarda şu an uygulanan program ise 2012 yılında hazırlanmış ve 2013 yılında uygulamaya konulmuştur. 2013 MEB Okul Öncesi Eğitim Programı, çocukların sağlıklı büyümelerini motor, sosyal, duygusal, dilsel ve bilişsel gelişim alanlarında üst düzeye ulaşmalarını, zorunlu eğitim sürecine hazır hale gelmelerini, öz bakım becerilerini kazanmayı hedefleyen bir programdır. Ayrıca çocukların gelişim alanlarını desteklemesinin yanı sıra, bu gelişim alanlarında ki yetersizliği giderme özelliğine sahip çok yönlü bir programdır (MEB, 2013).

Program çocuk merkezli, esnek, sarmal, eklektik, dengeli, oyun temelli, keşfederek öğrenmeye açık olması gibi özelliklere sahiptir. Ayrıca yaratıcılığın geliştirilmesi, günlük yaşam deneyimlerinin ve yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılmasına teşvik etmesi, konuların amaç değil araç olarak kullanılması, kültürel ve evrensel değerleri dikkate alması, aile eğitiminin ve katılımının önemli olması, değerlendirme sürecinin çok yönlü olması, özel gereksinimli çocuklar için uygulamalara yer vermesi ve rehberlik hizmetlerine önem vermesi

gibi temel özelliklere de sahiptir (MEB, 2013).

Programda 5 gelişim alanı vardır. Bu alanlar motor gelişim (5 kazanım), dil gelişimi (12 kazanım), bilişsel gelişim (22 kazanım), sosyal-duygusal gelişim (17 kazanım) ve özbakım becerileridir (8 kazanım). Bu tezin konusuyla alakalı olduğu için yalnızca motor gelişim kazanım ve göstergelerinden bahsedilecektir.

2.2.1. Motor Gelişim Kazanımları ve Göstergeleri

Türkiye’de 2013 yılında MEB Okul Öncesi Eğitim Programı değişikliğiyle gelişim alanlarında amaç ve kazanımlar yerine ‘kazanım ve göstergeler’, psikomotor gelişim yerine ‘motor gelişim’, hareket ve oyun etkinliklerinin birlikte verilmesi yerine ‘hareket etkinliklerinin ayrı verilmesi’ temel alınmıştır. 2013 MEB okul öncesi eğitim programında motor gelişim alanında 5 kazanım alanı ve göstergeleri vardır (MEB, 2013). Bunlar;

Kazanım 1.Yer değiştirme hareketleri yapar.

Uygulamaları

- İsınma ve soğuma hareketlerini bir rehber eşliğinde yapar.
- Yönergeler doğrultusunda yürür.
- Yönergeler doğrultusunda koşar.
- Belli bir yükseklikten atlar.
- Belli bir yüksekliğe zıplar.
- Belli bir yüksekliğe tırmanır.
- Tırmanılan yükseklikten iner.
- Engelin üzerinden atlar.
- Koşarak bir engel üzerinden atlar.
- Çift ayak sıçrayarak belirli mesafe ilerler.
- Tek ayak sıçrayarak belirli mesafe ilerler.
- Belirlenen mesafede yuvarlanır.
- Belirli bir mesafeyi sürünerek gider.
- Belirlenen noktadan çift ayakla ileriye doğru atlar.
- Kayma adımı yaparak belirli mesafede ilerler.
- Galop yaparak belirli mesafede ilerler.
- Sekerek belirli mesafede ilerler

Kazanım 2. Denge hareketleri yapar.

Uygulamaları

- Ağırlığını bir noktadan diğerine aktarır.
- Atlama, konma, başlama, durma ile ilgili denge hareketlerini yapar.
- Tek ayak üzerinde durur.
- Tek ayak üzerinde sıçrar.
- Bireysel ve eşli olarak denge hareketleri yapar.
- Çizgi üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.
- Denge tahtası üzerinde yönergeler doğrultusunda yürür.

Kazanım 3. Nesne kontrolü gerektiren hareketleri yapar.

Uygulamaları

- Bireysel ve eşli olarak nesnelere kontrol eder.
- Küçük top ile omuz üzerinden atış yapar.
- Atılan topu elleri ile tutar.
- Duran topa koşarak gelip ayakla vurur.
- Küçük topu tek elle yerden yuvarlar.
- Raket/sopa ile sabit topa vurur.
- Topu olduğu yerde ritmik olarak sektirir.
- Farklı boyut ve ağırlıktaki nesnelere hedefe atar.
- Nesnelere kaldırır, taşır, iter, çeker, ip atlar.

Kazanım 4. Küçük kas kullanımı gerektiren hareketleri yapar.

Uygulamaları

- Nesnelere toplar.
- Nesnelere kaptan kaba boşaltır.
- Nesnelere üst üste / yan yana / iç içe dizer.
- Nesnelere takar, çıkarır, ipe vb. dizer.
- Nesnelere değişik malzemelerle bağlar.
- Nesnelere yeni şekiller oluşturacak biçimde bir araya getirir.
- Malzemeleri keser, yapıştırır, değişik şekillerde katlar.
- Değişik malzemeler kullanarak resim yapar.
- Nesnelere kopartır/yırtar, sıkar, çeker/gerer, açar/kapar, döndürür.
- Malzemelere elleriyle şekil verir.
- Malzemelere araç kullanarak şekil verir.
- Kalemi doğru tutar, kalem kontrolünü sağlar, çizgileri istenilen nitelikte çizer.

Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.

Uygulamaları

- Bedenini, nesnelere ve vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar.
- Basit dans adımlarını yapar.
- Müzik ve ritim eşliğinde dans eder.
- Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar.

2.2.2. Hareket Etkinlikleri

Hareket etkinliğinin amacı, çocukların temel hareket becerilerini geliştirerek onlara fiziksel, motor, bilişsel, dil, sosyal-duygusal, öz bakım becerileri alanlarında fayda sağlamak ve çocuğun fiziksel etkinliklere yaşam boyu katılımı sağlamaktır (MEB, 2013). Hareket etkinlikleri çocukların fiziksel ve motor yeterliliklerinin, algısal motor gelişimlerinin ve hareket becerilerinin, yani yer değiştirme, nesne kontrolü ve denge becerilerinin geliştirilmesini içeren etkinliklerdir. Bu etkinlikler boyunca çocukların temel hareket becerileri, bedenlerini fark etme, motor yeterlilikleri (güç, koordinasyon, hız, çabukluk) ve fiziksel yeterlilikleri (esneklik, kuvvet, dayanıklılık) gelişir. Bu etkinliklerin çocukların bireysel özelliklerini dikkate alan, onları güdüleyici, benlik algılarını ve özgüvenlerini pekiştirici etkinlikler olması, öğretmenlerin dersin uygulamasında çocukların yaşlarına uygun ve temel hareket becerilerini kazandırmada etkili olacak materyal seçimine özen göstermesi, etkinliklerde top, ip, tebeşir, hulahop, denge tahtası gibi açık hava oyun materyallerinin kullanımına ek olarak doğanın çocuklara sunduğu farklı yapıdaki zeminler, tırmanma olanakları, denge için kullanılacak kütükler gibi materyal kullanılması, hareket etkinlikleri süresinin minimum 30 dakika olması, bu sürenin ilk 5 dakikasının ısınmak için eğitsel oyunları, 20 dakikasının bir önceki uygulamanın tekrarı ile yeni öğretilecek temel hareket becerilerini ve son 5 dakikasının da soğuma etkinliklerini kapsamı gerektiği, etkinliklerin sınıf içinde veya açık havada, bahçede uygulanması önerilmektedir (MEB, 2013).

2.3. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktivitenin Önemi

Fiziksel aktivite günlük yaşam içerisinde kas ve eklemleri kullanarak enerji tüketimi ile gerçekleşen, kalp ve solunum hızını arttıran ve farklı şiddetlerde yorgunlukla sonuçlanan aktiviteler olarak tanımlanırken, yürüme, koşma, sıçrama, yüzme, bisiklete binme, çömelme kalkma gibi temel vücut hareketlerinin tümünü ya da bir kısmını içeren çeşitli spor dalları, dans, egzersiz, oyun ve gün içerisindeki aktiviteler fiziksel aktivite olarak kabul edilir (Sağlık Bakanlığı, 2014).

Fiziksel aktivite çocukların gelişimi için vazgeçilmez bir unsurdur. Erken yaşlarda fiziksel aktivitelere katılan çocuklar sosyal, fiziksel ve zihinsel yönden gelişim gösterirler. Sağlıklı ve aktif yaşam sağlayan fiziksel aktivite, çocukların gelişiminde büyük bir öneme sahiptir (Uzun ve diğerleri, 2017). Ayrıca bilinen birçok hastalıkla ilgili risk faktörleri erken yaşlarda ortaya çıktığı için çocuklarda aktif bir yaşam stilinin desteklenmesi ve uzun dönemde çocukların sağlığına olumlu manada etki etmesi açısından fiziksel aktiviteye katılım önemlidir (Blondell, Hammersley-Mather ve Veerman, 2014).

Çocukların fiziksel aktiviteye katılımlarının öneminden hareketle, fiziksel aktivitenin çocuklara eğlence imkânı sağlamasının yanı sıra çocukların sosyal, bilişsel, psikolojik ve fiziksel yönden kendilerini geliştirebilecekleri önemli bir faaliyettir. Dolayısıyla, çocukları çeşitli etkinliklere dahil ederek, onların ileriki yaşamlarında ihtiyaç duyacakları çok yönlü beceriler kazanmaları sağlanır (Strong ve diğerleri, 2005).

2.4. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktivite Önerileri ve Süresi

Okul öncesi dönem çocukların fiziksel aktivite önerileri yaş gruplarına göre değişim göstermektedir. Sağlık Bakanlığı Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi'ne (2014) göre, 2-3 yaş döneminde olan çocuklar, kendi bedenlerinin hareket yeteneklerini anlamaya çalışırlar ve duran bir topa tekme atmak, ileri-geri yürümek, çift ayak sıçramak, parmak ucunda yükselmek, destekle merdiven inmek gibi gelişim özellikleri gösterirler. Bu yaş grubundaki çocuklara yürüyüş, park veya bahçe oyunları, yuvarlanma, çocuk bowlingi gibi fiziksel aktiviteler yaptırılması önerilmektedir. 3-4 yaş döneminde olan çocuklarda, hareket kontrolleri artarak hareketlerinde uyumluluk ve daha hızlı yürüme, yön değiştirme, atlama, zıplama, koşma, yuvarlanma, top atıp ve tutma, kayma, tırmanma, merdiven inip ve çıkma, tek ayak üstünde kısa süreli dengede durma, üç tekerlekli bisiklete binme, öne takla atma gibi gelişim özellikleri gözlenir. 4-5 yaş döneminde olan çocukların ise hareketlerindeki uyum ve kontrol artmasıyla bedenlerinde, farklı yönlere koşabilme, top sıçratabilme, çift ayak ileriye geriye sıçrayabilme, tek ayak üzerinde 6-8 saniye durabilme, ayak değiştirerek merdiven inebilme gibi gelişim özellikleri gözlenir. Bu yaş grubuna, konsantrasyon ve denge oyunları, köşe kapmaca, sek-sek, saklambaç, mendil kapmaca, engeller arasından hedefe ilerleme, top oyunları, dans, hayvan taklitleri gibi aktiviteler yaptırılması gerektiği önerilmektedir (Sağlık Bakanlığı, 2014).

Sağlıklı büyüme için okul öncesi dönemdeki çocukların hareket etmesi önemli bir konudur. Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (2014) okul öncesi dönemde bulunan çocukların günlük 180 dakika farklı şiddetlerde fiziksel aktiviteye katılmaları gerektiğini ve bu aktivitelerin çocukların hareket becerilerini geliştirmesinin yanı sıra, en az 60 dakika sonunda yorgunluk oluşturan yani enerji harcamaya doğru ilerleyen egzersizler olmaları gerektiğini bildirmişlerdir. Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliği Derneği'ne (National

Association for Sport and Physical Education [NASPE], 2011) göre ise okul öncesi dönemde bulunan çocukların günde en az 60 dakika yapılandırılmış fiziksel aktiviteye ve günde en az 60 dakika ve üzerinde serbest fiziksel aktivitelere katılmaları, uyku dışında 60 dakikadan daha uzun süre hareketsiz kalmamaları gerektiği belirtilmiştir (NASPE, 2011; akt: Kerkez, 2012).

2.5. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktivite Düzeyini Ölçen Sistemler

Okul öncesi dönemdeki çocukların fiziksel aktivite düzeylerini ölçen çeşitli yöntemler vardır. Bu yöntemlerden biri doğrudan gözlem sistemleridir. Bu sistemler fiziksel aktivitenin türü, yoğunluğu, güvenilirliği ve geçerliliğini ortaya koyması bakımından birbirinden farklıdır. Çocukların Fiziksel Aktivite Formu (CPAF) fiziksel aktivite yoğunluğunu ölçen ve kalp atış hızını belirleyen monitörler kullanılarak onaylanmıştır (O'Hara, Baranowski, Simons-Morton, Wilson ve Parsel, 1989). Çocuk Aktivite Derecelendirme Ölçeği (CARS) 2-5 yaş arası çocukların fiziksel aktivite yoğunluğunu ölçer ve ivmeölçer kullanılarak doğrulanmıştır (Puhl, Greaves, Hoyt ve Baranowski, 1990). Çocuk Aktivite Zaman Örnekleme Anketi (CATS) fiziksel aktivite yoğunluğunu, çevresini ve çocukların başkalarıyla etkileşimini ölçer (Klesges, Eck, Hanson, Haddock ve Klesges, 1990). Çocuk Sağlığı için Beslenme ve Aktivite Değerlendirme Sistemi (BEACHES) fiziksel aktivite için sadece çevresel bilgileri ölçer (McKenzie ve diğerleri, 1991). Çocuklarda Aktiviteyi Kaydetmek için Gözlem Sistemi - Okul Öncesi Versiyon (OSRAC-P) bir çocuğun fiziksel aktivite düzeyini (Hızlı, orta, sabit) ve fiziksel aktivite davranışlarının topografisini (Koşma, oturma, yürüme, sürme) kaydetmesine izin verir (Brown ve diğerleri, 2006). Son olarak Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözlemeleme Sistemi (SOFİT-P) Fitness Öğretim Süresini Gözlemeleme Sistemi (SOFİT) programından uyarlanmış, geçerliliği ve güvenilirliği ivmeölçerler kullanılarak onaylanmış bir sistemdir (Sharma ve diğerleri, 2011). SOFİT-P'nin diğer doğrudan gözlem sistemlerinden farkı, araştırmacıya aynı anda fiziksel aktivitenin düzeyi, türü, dersin içeriği, öğretmenin davranışı ve öğretmenin etkileşimi hakkında bilgiler vermesidir. Bu yüzden yapılacak olan bu araştırmada Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözlemeleme Sistemi (SOFİT-P) kullanılmıştır.

Doğrudan gözlem sistemlerinin yanı sıra okul öncesi dönem çocukların fiziksel aktivite düzeylerini ölçen başka yöntemler de vardır. Bu yöntemler ölçülmek istenen alanlar, avantajlar ve dezavantajlar bakımından farklılaşmaktadır. İvmeölçerler (Accelerometry), genel olarak okul öncesi dönemdeki çocukların fiziksel aktivite düzeylerini ölçen, elastik bir kayış üzerine giyilen ve kalçanın sağ tarafına yerleştirilen bir cihazdır. Tek eksenli ivmeölçerler dikey düzlemde hareketleri ölçer. Actigraphlar buna örnek olarak gösterilebilir (Pate ve diğerleri, 2004). Çok yönlü ivmeölçerler ise birden fazla düzlemde hareketleri ölçebilirler, fakat aynı anda sadece bir eksenli ölçebilirler. Actical ivmeölçerleri buna örnek gösterilebilir (Pfeiffer, McIver, Dowda, Almeida ve Pate, 2006). İvmeölçerler eğitimciye nesnel sonuçlar vermesi ve doğrudan gözlem

sistemine göre eğitimcinin iş yükünün hafif olmasından dolayı avantajlıdır. Ancak fiziksel aktivitenin türü hakkında bilgi vermemesi ve yanlış takılmasından dolayı veri kaybına neden olması dezavantajlarındandır. Adımölçerler (Pedometers), dikey düzlemdeki hareketi ölçmesi ve giyilmesi yönünden ivmeölçerlere benzerler, fakat ivmeölçerlerin aksine hareket yoğunluğunu değil hareketin sıklığını ölçerler. Elde edilen veriler ivmeölçer verilerine göre daha kolay yorumlanması ve maliyet olarak daha uygun olması açısından avantajlıdır. Ancak fiziksel aktivitenin türü, yoğunluğu ve içeriği hakkında bilgi vermemesi dezavantajıdır. HR Monitörleri, fiziksel aktivitenin artması ile hr monitörleri arasında doğrusal bir ilişki vardır. Yani fiziksel aktivite düzeyi arttıkça kalp atım hızı da artmaktadır. Böylece bu yöntem okul öncesi çocuklarda fiziksel aktivite düzeyini ölçmek için kullanılır. Eğer okul öncesi dönemde fiziksel aktiviteyi ölçmek için hr monitörleri kullanılacaksa, 0,80 güvenilirlik katsayısına ulaşmak için dört günden fazla ölçüm yapılması gerekir (Durant, Baranowski ve Davis, 1992). Son olarak Proxy Raporları, veli ve çalışmayı yapacak kişi arasındaki ilişkiye bağlıdır. Velilere çocuklarının iki hafta içi bir haftasonu dışarıda geçirdikleri zamanı kaydetmeleri için bir rapor verilir ve veliler bu raporları kodlayarak araştırmacıya teslim eder (Burdette, Whitaker ve Daniels, 2004).

2.6. Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktiviteye Katılımı Etkileyen Faktörler

Okul öncesi dönemdeki çocukların fiziksel aktiviteye katılmalarını etkileyen birçok etken mevcuttur. Bu etkenler yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır. Jones, Hendricks ve Draper (2014) 4-5 yaş grubu çocuklarla yaptıkları çalışmalarında ailelerin sosyoekonomik durumlarının çocukların fiziksel aktiviteye katılımını nasıl etkilediğini incelemişler ve araştırmanın sonucunda, çalışmaya katılan çocukların zamanlarının %73'ünü genel olarak hareketsiz geçirdiğini, ancak düşük gelirli çocuklarda bu süre %93 iken, yüksek ve orta gelirli çocuklarda bu sürenin %79 olduğunu bildirmişlerdir. Fiziksel aktiviteye katılımı etkileyen bir diğer etken hava koşullarıdır. Çünkü soğuk havalarda (kış aylarında) çocuklar kapalı alanda daha fazla zaman geçirdikleri için daha az fiziksel aktiviteye katılırken, bunun aksine sıcak havalarda (yaz aylarında) çocuklar açık alanda, parklarda ya da spor tesislerinde daha fazla zaman geçirdikleri için daha fazla fiziksel aktiviteye katılmaktadır (He, Irwin, Sangster-Bouck, Tucker ve Pollett, 2005; McKee, Murtagh, Boreham, Nevill ve Murphy, 2012; Nilsen, Anderssen, Ylvisaaker, Johannessen ve Aadland, 2019; Shen, Alexander, Milberger ve Jen, 2013; RW Taylor, Williams, Farmer ve Taylor, 2013). Çocukların fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen bir diğer etken de ailelerin fiziksel aktiviteye karşı tutumudur. Ailelerin fiziksel olarak aktif olması, çocuklarıyla birlikte fiziksel aktivitelere katılmaları (beraber dans etmek, spor yapmak gibi faaliyetler), çocukların fiziksel olarak aktif olmalarını sağlamaktadır (McKee ve diğerleri, 2012; O'Connor ve diğerleri, 2013; Ruiz, Gesell, Buchowski, Lambert ve Barkin, 2011). Mevcut faktörlerin arasında en etkili olanlardan biri elektronik medya kullanımınıdır. Çünkü elektronik

medya kullanımı ile fiziksel aktiviteye katılım arasında zıt yönlü bir ilişki vardır. Elektronik medya kullanımı fazla olan çocuklar daha az fiziksel aktiviteye katılırken, elektronik medya kullanımı az olan çocukların daha fazla fiziksel aktiviteye katıldığı gözlenmiştir (Dowda ve diğerleri, 2009).

Okul öncesi dönemde çocukların fiziksel aktiviteye katılımını etkileyen ve bu çalışma kapsamında da incelenecek olan diğer faktörler, çocukların cinsiyetleri ve öğrenim gördüğü okulun donanımıdır. Cinsiyetle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında oğlan çocuklarının kız çocuklarına göre daha fazla fiziksel aktiviteye katıldığı belirtilmiştir (Nilsen ve diğerleri, 2019; RW Taylor ve diğerleri, 2013; Saudino, 2012). Çocukların eğitim gördükleri kurumun donanımıyla ilgili ise Gubbels ve arkadaşları (2012), çocukların kurum içerisinde ya da kurum dışında aktif olabileceği ekipmanların (jimnastik minderi, trambolin, tırmanma duvarı vs.) bulunmasından dolayı daha aktif olduklarını ve bu ekipmanların aksine kullanılan el işi kağıtları, yapboz gibi ekipmanların olduğu ortamlarda ise daha az aktif olduklarını belirtmişlerdir. Ailenin sosyoekonomik durumu, elektronik medya kullanımı, hava koşulları ve aile tutumu değişkenlerinin yapılacak olan bu çalışmanın amacına hizmet etmeyeceği düşünüldüğünden cinsiyet ve okul türü değişkenlerinin kullanılması tercih edilmiştir. Çünkü okullarda kazanımlara yönelik etkinlikler yaptırıldığı için elektronik medya kullanımına izin verilmeyeceğinden, çocukların eğitim gördükleri okullarda aileleriyle birlikte fiziksel aktiviteye katılma şanslarının olmamasından, bazı okulların olumsuz hava koşullarından etkilenmeden fiziksel aktiviteyi gerçekleştirebilecekleri kapalı alanların (spor salonları, jimnastik salonları gibi.) bulunmasından ve kullanılacak olan okul türü değişkeninin zaten ailenin sosyoekonomik durumu hakkında bilgi vermesinden (sosyoekonomik durumu yüksek olan ailelerin özel okulları, düşük olan ailelerin ise devlet okullarını tercih etmesi) dolayı bu değişkenlerin yerine cinsiyet ve okul türü değişkenleri kullanılması uygun görülmüştür.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama işlemi ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmektedir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Betimsel araştırmalar elde olan durumu olabildiğince net ve açık bir şekilde tanımlar. Eğitim alanında yapılan çalışmalarda yaygın olarak kullanılan bu yöntem, bireylerin, grupların ve okul gibi fiziksel ortamların yetenek, tercih, davranış gibi özelliklerini özetler. Tarama modeli, diğer araştırmalara göre daha büyük örneklem üzerinde yapılır ve araştırmalarda bir olayla ilgili katılımcıların görüşlerinin veya ilgi, tutum ve yetenek gibi özelliklerinin belirlendiği araştırmalar olarak adlandırılır (Büyüköztürk, 2018).

3.2. Araştırmanın Evren ve Örnekleme

Bu araştırmanın evrenini, Şanlıurfa ilindeki merkez ilçelerde bulunan okul öncesi öğretmenleri ve öğrencileri oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme ise kolayda örnekleme yöntemi ile Şanlıurfa merkez ilçelerinde yer alan okullar arasından seçilen 23 devlet ve 27 özel okulunda görev yapan 50 okul öncesi kadın öğretmenden ve her bir öğretmenin 1 sınıfından seçilen 5-6 yaş grubunda olan 2 kız ve 2 oğlan olmak üzere toplam 200 öğrenciden oluşmuştur (Tablo 3.1).

Tablo 3.1.
Okul Türlerinin ve Cinsiyetlerin Dağılımı

Okul türü	Devlet <i>N</i>	Özel <i>N</i>	Toplam <i>N</i>
	23	27	50
Cinsiyet	Kız	46	54
	Oğlan	46	54

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kişisel bilgi formu ve Fitness Öğretim Süresini Gözlemeleme Sistemi (SOFIT) sisteminin okul öncesi versiyonu olan Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözlemeleme Sistemi (SOFIT-P) sistematik gözlem formu kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu'nda öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları ve öğrenim gördükleri okul türüne yönelik sorular bulunmaktadır.

3.3.2. Okul Öncesi Çocuklar İçin Fitness Öğretim Süresini Gözleme Sistemi (SOFİT-P)

SOFİT-P, SOFİT sistematik gözlem formundan uyarlanmış bir gözlem yöntemidir. SOFİT-P, okul öncesi çocuklarının okul öncesi dönemdeki aktif zamanlarda fiziksel aktivite düzeyini, fiziksel aktivite türünü, ders içeriğini, öğretmen müdahalesini ve öğretmen etkileşimini ölçen onaylanmış doğrudan gözlem aracıdır (Sharma ve diğerleri, 2011). Bu aracın uygulanması kapsamında gözlemci, gözlem başlamadan önce dört okul öncesi çocuğu rastgele seçer ve bu dört öğrencinin etkinlik süresi boyunca yaptıkları faaliyetler tüm sınıfın etkinliklerini temsil eder. Gözlem formu aracılığı ile fiziksel aktivite düzeyi, türü, anlık zaman örnekleme (20 saniye gözlem, 10 saniye kayıt) kullanılarak her 30 saniyede bir kodlanır. SOFİT-P ile öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü ve ders içeriği aynı anda gözlenebilmektedir. Öğretmen davranışı ise orjinal SOFİT protokolünde bulunan kodlar yardımıyla gözlenir.

Sharma ve diğerleri (2011) doğrudan gözlem sistemi olan SOFİT-P'nin geçerliliğini ve güvenilirliğini 2 aşamada gerçekleştirmişler, ilk aşamada SOFİT-P programını okul öncesi çocuklara uygulamışlar ve çocukların fiziksel aktivite düzeylerini belirlemişlerdir. Diğer aşamada ise yine aynı çocuklara bu defa ivmeölçerler takıp ve çocukların fiziksel aktivite düzeylerini ölçmüşlerdir. Bu iki aşama arasındaki ilişkiyi pearson korelasyonu ile hesaplayıp ve iki aşama arasında orta düzeyde ilişki sonucunda ulaşımlardır. Bu ilişki sonucunda SOFİT-P'nin okul öncesi çocukların fiziksel aktivite seviyelerini ölçmede kullanılacak geçerli ve güvenilir bir program olduğunu ortaya koymuşlardır.

SOFİT-P Gözlem Formunun İçeriği:

Öğrenci Fiziksel Aktivite Düzeyi

İlk aşamada öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini belirlemek için 5 seçenek bulunur. Bunlar;

<u>Fiziksel aktivite düzeyi seçenekleri</u>	<u>Açıklama</u>
1- Uzanmak	Hareketsiz bir şekilde
2- Oturmak	Sabit bir şekilde
3- Ayakta Durmak	Yavaş ve kolay hareketler, dizüstü duruş
4- Yürümek	Orta derecede hareketler, dizüstü yürüyüş (emekleme)
5- Aktif Olmak	Hızlı hareketler

Fiziksel Aktivite Türleri

İkinci aşamada öğrencilerin fiziksel aktivite türünü belirlemek için 7 seçenek bulunur. Bunlar;

<u>Fiziksel aktivite türleri</u>	<u>Açıklama</u>
<i>S-Uzanma, oturma, çömelme, ayakta durma</i>	Uzanmak, oturmak, çömelmek, emeklemek, ayakta durmak
<i>C- Tırmanma, emekleme</i>	Tırmanma hareketleri, asılma ya da sarkma hareketleri
<i>W- Yürüme, binme</i>	Yürüyüş yapmak, bisiklete binmek
<i>P- İtme, çekme, fırlatma</i>	Bir nesneyi ya da bir çocuğu itmek veya çekmek, fırlatma, yakalama
<i>K- Sallanma, tahteravalli ile oynama</i>	Salıncakta sallanmak,
<i>D- Dans etme, sıçrama, sekme</i>	Müzik eşliğinde dans etmek, sek sek oynamak, galop
<i>R-Koşma, yuvarlanma, takla atma, boğuşma</i>	Koşmak, minder üzerinde takla atmak, yuvarlanma, güreşme, boğuşma

Ders İçeriği

Üçüncü aşama ders içeriğini belirlemek için 6 seçenekten oluşur. Bunlar;

<u>Ders içeriği</u>	<u>Açıklama</u>
<i>M- Geçiş</i>	Ders esnasında verilen kısa aralar ve geçişler olarak ifade edilir. Örneğin; öğrencilerin su içmesi, istasyonlar arasında geçiş yapmaları gibi.
<i>K- Bilgi içeriği</i>	Ders esnasında verilen bilgiler olarak tanımlanır. Fiziksel uygunluğa göre
<i>F- Fiziksel uygunluk</i>	Öğrencilerin fiziksel gelişimine katkı sağlayacak hareketler olarak tanımlanır. Örneğin; esneklik çalışmaları, dayanıklılık çalışmaları, jimnastik, dans, ısınma ve soğuma hareketleri gibi.
<i>S- Beceri uygulaması</i>	Yapılan herhangi bir aktiviteyi geliştirmek yani o aktivite üzerine pratik yapmak olarak tanımlanır. Örneğin; jimnastikte denge becerilerini geliştirmek
<i>G- Oyun oynama</i>	Kazanılan becerilerin geliştirilmesine yönelik yapılan eğitsel oyunlar olarak tanımlanır.
<i>O- Serbest etkinlik</i>	Müfredat dışında yapılan aktiviteler olarak tanımlanır. Örneğin; çocukların bahçede kovalamaca oynaması gibi.

Öğretmen Davranışı

Dördüncü aşama olan öğretmen davranışı aşaması öğretmen müdahalesi ve öğretmen etkileşimi olmak üzere 2 seçenekten oluşur.

- ***Öğretmen Müdahalesi***

Gözlem sırasında öğretmenin derse nasıl müdahale ettiğini açıklar. 6 seçenekten oluşur. Bunlar;

Öğretmen Müdahalesi

Açıklama

P- Fiziksel uygunluğa teşvik

Öğretmenin ders sırasında öğrencisine sözel olarak pekiştirici vermesi. Örneğin; aferin, çok güzel gibi ifadeler

D- Fiziksel uygunluğu gösterme

Öğretmenin ders sırasında öğrencilere fiziksel uygunluk hareketlerini göstermesi olarak tanımlanır.

I- Bilgi

Öğretmenin ders sırasında öğrencilerine verdiği bilgiler kurallar olarak tanımlanır.

M- Yönetme

Öğretmenin ders kapsamı dışında öğrencilerine görevler vermesi olarak tanımlanır. Örneğin; ekipmanları kurma ya da çevreyi temizletme gibi.

O- Gözleme

Öğretmenin ders sırasında öğrencilerini gözlemlemesi olarak tanımlanır

T- Diğer davranışlar

Öğretmenin ders dışında başka şeylerle uğraşması olarak tanımlanır. Örneğin; telefonla konuşması ya da alanı bırakıp başka bir yere gitmesi gibi, sınıftaki görevi dışında hareketlerde bulunması

- **Öğretmen Etkileşimi**

Gözlem sırasında öğretmenin öğrencilerini fiziksel aktivite ve motor becerilerini geliştirmeye yönelik katkı sağlayıp sağlamadığını ortaya koyan aşamadır ve bu aşama 3 seçenekten oluşur. Bunlar;

Öğretmen etkileşimi

Acıklama

<i>I</i>	Öğretmen sınıf içinde fiziksel aktiviteyi, fiziksel uygunluğu ya da motor beceriyi geliştirmek için öğrencilerini teşvik eder.
<i>O</i>	Öğretmen sınıf dışında fiziksel aktiviteyi, fiziksel uygunluğu ya da motor beceriyi geliştirmek için öğrencilerini teşvik eder.
<i>N</i>	Öğretmen sınıf içi ve sınıf dışında fiziksel aktiviteyi, fiziksel uygunluğu ve motor beceriyi geliştirmek için öğrencilerini teşvik etmez.

3.4. Veri Toplama İşlemi

SOFİT-P yöntemine bağlı olarak gözlem için her sınıftan 2 kız ve 2 erkek toplam 4 öğrenci seçilmektedir. Gözlem, dersi gözlemlenecek sınıfın yarısı dersi yapılacağı yere geldiği andan itibaren 20 saniye gözle ve 10 saniye kaydet formatlı bir ses kaydına bağlı olarak gerçekleştirilmektedir. SOFİT-P protokolüne göre bir ders kapsamında öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği, öğretmen müdahalesi ve öğretmen etkileşimi alt boyutlarına uygun olarak her 12 intervalde 1 öğrenci gözlemlenmektedir.

Veri toplama işlemi başlamadan önce Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Etik Kurul Onayı alınmıştır. Rapor alındıktan sonra araştırma için Şanlıurfa İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ilgili birimine etik kurul onay belgesi ve tez önerisi örneği verilerek araştırma yapılması için resmi izinler alınmıştır. İzinlerden sonra çalışma yapılacak okulların müdürlüklerine evraklar gösterilip okul öncesi öğretmenleriyle çalışmak için izin istenmiştir. Araştırmaya öğretmenlerin gönüllü olarak katılacakları bildirilip içerik hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmaya başlanmadan önce belirtilen okullardaki öğretmenlerle daha önceden iletişime geçilip, motor gelişim kazanımına yönelik hareket etkinlikleri dersinin 40 dakikasında ortak olarak belirlenen saatlerde gözlem yapılacağı hakkında bilgi verilmiştir. Verilerin toplanma işleminde verilere yönelik herhangi bir kaybın oluşmaması için dersler video kamera ile kayıt altına alınmıştır. Video kaydı için kullanılacak olan kamera ders alanındaki tüm öğrencileri ve öğretmenleri net bir şekilde kaydedebilecek bir yere yerleştirilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında kaydedilen video kayıtlarının %12'si aynı gözlemci tarafından 2 kez izlenmiş ve aynı gözlemcinin iki gözlemi arasındaki güvenilirlik katsayısı Van der Mars'ın aşağıdaki gözlem güvenilirliği formülü ile hesaplanmış (Van der Mars, 1989) ve gözlemci iç güvenilirlik katsayıları %95.4, %95.05, %91.6, %90.05 ve %95.8 olarak bulunmuştur. Aynı şekilde video kayıtlarının %12'si iki farklı gözlemci tarafından izlenmiş, iki farklı gözlemcinin gözlemciler arası güvenilirlik katsayısı aynı formül ile hesaplanmış ve gözlemciler arası güvenilirlik katsayıları %93.5, %93.1, %92.4, %90.9 ve %94.6 olarak bulunmuştur. Verilerin analizinde Mann-Whitney U ve Wilcoxon İşaretili Sıralar testleri kullanılmıştır.

$$\frac{\text{uyuşan madde sayısı}}{\text{uyuşan madde sayısı} + \text{uyuşmayan madde sayısı}} \times 100$$

4. BULGULAR

Bu çalışma okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışlarının öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne (özel ya da devlet okulu) ve cinsiyetlerine göre karşılaştırılması amacıyla yapılmıştır. İlk alt problem olan okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışları öğrencilerin öğrenim gördükleri okul türüne (özel ya da devlet okulu) göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla SOFIT-P gözlem aracı ile toplanan veriler, Mann Whitney U testi ile analiz edilmiştir. Ayrıca tüm okullarda ders sürelerinin ortalaması 21.8 dakika olarak bulunurken, bu oran devlet okullarında 23.4 dakika, özel okullarda ise 20.4 dakika olduğu, devlet okullarındaki öğretmenlerin hizmet yılları ortalama 9 yıl iken, özel okullardaki öğretmenlerin ortalama hizmet yıllarının 5 yıl olduğu, devlet okullarındaki öğretmenlerin doğum yıllarının ortalama 1987 olduğu bulunurken, özel okullarda ortalama 1991 olduğu bulunmuştur. Buna ek olarak çalışmaya katılan 50 kadın öğretmenin, %60'ı derslerini müzik eşliğinde işlerken, %90'ı ise derslerinde pandemiden (covid 19) dolayı daha temassız ve sosyal mesafeye uygun etkinliklere yer verdiklerini belirtmişlerdir.

Uygulanan Mann-Whitney U testi analiz sonuçları devlet ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin *öğrenci fiziksel aktivite düzeyi* alt boyutlarından uzanmak ($Mdn_{devlet} = .00$, $Mdn_{özel} = .00$), oturmak ($Mdn_{devlet} = 48.27$, $Mdn_{özel} = 45.09$), ayakta durmak ($Mdn_{devlet} = 36.11$, $Mdn_{özel} = 39.58$), yürümek ($Mdn_{devlet} = 1.81$, $Mdn_{özel} = .00$), aktif olmak ($Mdn_{devlet} = .00$, $Mdn_{özel} = .00$) boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.1.).

Tablo 4.1.

Devlet ve Özel Okullardaki Öğrenci Fiziksel Aktivite Düzeyi Alt Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları

	Okul Türü	N	Ort.	SS	Mdn	U	p
ÖĞRENCİ FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ							
Uzanmak	Devlet	23	1,55	5,81	,00	305,00	,85
	Özel	27	1,33	4,65	,00		
Oturmak	Devlet	23	49,22	32,19	48,27	299,50	,83
	Özel	27	47,88	28,73	45,09		
Ayakta durmak	Devlet	23	39,80	27,31	36,11	298,00	,80
	Özel	27	42,54	30,24	39,58		
Yürümek	Devlet	23	7,05	10,74	1,81	235,00	,11
	Özel	27	4,29	8,20	,00		
Aktif olmak	Devlet	23	2,35	3,88	,00	284,50	,57
	Özel	27	3,94	5,93	,00		

Uygulanan Mann-Whitney U testi analiz sonuçları devlet ve özel okullarda öğrenim gören öğrencilerin *öğrenci fiziksel aktivite türü* alt boyutlarından uzanma, oturma, ayakta durma ($Mdn_{devlet}= 85.10$, $Mdn_{özel}= 89.36$), tırmanma, emekleme ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= .00$), yürüme, binme ($Mdn_{devlet}= 1.40$, $Mdn_{özel}= .00$), itme, çekme, fırlatma ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= .00$), sallanma, tahteravalli ile oynama ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= .00$), dans etme, sıçrama, sekme ($Mdn_{devlet}= 6.66$, $Mdn_{özel}= .00$), koşma, yuvarlanma, takla atma ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= 3.22$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p>.05$. Ancak özel okulların fiziksel aktivite türü alt boyutlarından dans etme, sıçrama, sekme yüzdesi ($Mdn.= .00$), devlet okullarından ($Mdn.= 6.66$) istatistiksel olarak anlamlı şekilde düşük çıkmıştır, $U= 215.00$ $p<.05$ (Tablo 4.2.).

Tablo 4.2.
Devlet ve Özel Okullardaki Öğrenci Fiziksel Aktivite Türü Alt Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları

	Okul Türü	N	Ort.	SS	Mdn	U	p
ÖĞRENCİ FİZİKSEL AKTİVİTE TÜRÜ							
Uzanma, Oturma, Ayakta durma	Devlet	23	81,80	13,32	85,10	241,00	,17
	Özel	27	84,27	20,36	89,36		
Tırmanma, Emekleme	Devlet	23	,00	,00	,00	299,00	,35
	Özel	27	,17	,89	,00		
Yürüme, Binme	Devlet	23	5,21	8,71	1,40	229,50	,07
	Özel	27	2,88	7,44	,00		
İtme, Çekme, Fırlatma	Devlet	23	1,03	3,28	,00	305,00	,85
	Özel	27	1,11	4,34	,00		
Sallanma, Tahteravalli ile oynama	Devlet	23	,00	,00	,00	310,50	1,00
	Özel	27	,00	,00	,00		
Dans etme, Sıçrama, Sekme	Devlet	23	9,45	9,93	6,66	215,00	,04
	Özel	27	6,60	19,39	,00		
Koşma, Yuvarlanma, Takla atma	Devlet	23	2,49	4,07	,00	237,00	,12
	Özel	27	4,94	5,93	3,22		

Uygulanan Mann-Whitney U testi analiz sonuçları devlet ve özel okullar arasında *ders içeriği* alt boyutlarından geçiş ($Mdn_{devlet}= 7.14$, $Mdn_{özel}= 5.88$), bilgi içeriği ($Mdn_{devlet}= 10.34$, $Mdn_{özel}= 4.16$), fiziksel uygunluk ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= 11.11$), beceri uygulaması ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= .00$), oyun oynama ($Mdn_{devlet}= 77.77$, $Mdn_{özel}= 70.83$), serbest etkinlik ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= .00$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p>.05$. Ancak ders içeriği alt boyutlarından bilgi içeriği yüzdesi devlet okullarında ($Mdn.= 10.34$) özel okullara ($Mdn.= 4.16$) oranla anlamlı bir şekilde daha yüksek çıkmıştır, $U= 151.50$ $p<.05$ (Tablo 4.3.). Buna karşın ders içeriği alt boyutlarından fiziksel uygunluk yüzdesi özel okullarda ($Mdn.= 11.11$) devlet okullarından ($Mdn.= .00$) anlamlı bir şekilde yüksek çıkmıştır, $U= 189.50$ $p<.05$ (Tablo 4.3.).

Tablo 4.3.
Devlet ve Özel Okulların Ders İçeriği Alt Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları

	Okul Türü	N	Ort.	SS	Mdn	U	p
DERS İÇERİĞİ							
Geçiş	Devlet	23	9,04	9,61	7,14	298,50	,81
	Özel	27	7,97	7,89	5,88		
Bilgi içeriği	Devlet	23	11,46	7,79	10,34	151,50	,002
	Özel	27	5,12	4,02	4,16		
Fiziksel uygunluk	Devlet	23	3,30	5,89	,00	189,50	,01
	Özel	27	21,24	28,37	11,11		
Beceri uygulaması	Devlet	23	,00	,00	,00	310,50	1,00
	Özel	27	,00	,00	,00		
Oyun oynama	Devlet	23	73,68	15,51	77,77	279,50	,54
	Özel	27	63,59	31,78	70,83		
Serbest etkinlik	Devlet	23	2,49	9,83	,00	283,00	,25
	Özel	27	2,05	10,69	,00		

Uygulanan Mann-Whitney U testi analiz sonuçları devlet ve özel okullar arasında *öğretmen müdahalesi* alt boyutlarından fiziksel uygunluğa teşvik ($Mdn_{devlet}= .00$, $Mdn_{özel}= .00$), fiziksel uygunluğu gösterme ($Mdn_{devlet}= 7.04$, $Mdn_{özel}= 10.63$) ve gözlemlene ($Mdn_{devlet}= 61.03$, $Mdn_{özel}= 81.66$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p>.05$. Fakat *öğretmen müdahalesi* alt boyutlarından bilgi yüzdesi özel okullarda ($Mdn_{özel}= 3.92$) devlet okullarına ($Mdn_{devlet}= 13.04$) $U= 105,0$ $p<.05$ (Tablo 4.4.), yine aynı şekilde yönetme yüzdesi özel okullarda ($Mdn_{özel}= .00$), devlet okullarına ($Mdn_{devlet}= 1.66$) $U= 170.50$ $p<.05$

(Tablo4.4.) ve diğer davranışlar yüzdesi özel okullarda ($Mdn_{.özel} = .00$) devlet okullarına ($Mdn_{.devlet} = 4.25$) göre anlamlı bir şekilde düşük çıkmıştır, $U = 206.50$ $p < .05$ (Tablo 4.4.).

Tablo 4.4.
Devlet ve Özel Okulların Öğretmen Müdahalesi Alt Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları

	Okul Türü	N	Ort.	SS	Mdn	U	p
ÖĞRETMEN MÜDAHALESİ							
FU teşvik	Devlet	23	2,04	4,41	,00	251,00	,09
	Özel	27	1,48	6,44	,00		
FU gösterme	Devlet	23	8,83	8,87	7,04	270,50	,42
	Özel	27	18,02	24,29	10,63		
Bilgi	Devlet	23	14,58	9,48	13,04	105,00	,00
	Özel	27	4,67	4,19	3,92		
Yönetme	Devlet	23	2,81	4,28	1,66	170,50	,001
	Özel	27	,44	1,30	,00		
Gözlemleme	Devlet	23	63,58	19,03	61,03	220,50	,08
	Özel	27	71,54	27,32	81,66		
Diğer	Devlet	23	8,13	10,72	4,25	206,50	,03
	Özel	27	3,82	10,01	,00		

Uygulanan Mann-Whitney U testi analiz sonuçları devlet ve özel okullar arasında *öğretmen etkileşimi* alt boyutlarından ders içi FU teşvik ($Mdn_{.devlet} = .00$, $Mdn_{.özel} = .00$), ders dışı FU teşvik ($Mdn_{.devlet} = .00$, $Mdn_{.özel} = .00$), FU teşvik etmeme ($Mdn_{.devlet} = 100.00$, $Mdn_{.özel} = 100.00$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.5.).

Tablo 4.5.
Devlet ve Özel Okullardaki Öğretmen Etkileşimi Alt Boyutlarına Yönelik Mann-Whitney U Analiz Sonuçları

	Okul Türü	N	Ort.	SS	Mdn	U	p
ÖĞRETMEN ETKİLEŞİMİ							
Ders içi FU teşvik	Devlet	23	3,30	5,26	,00	244,50	,11
	Özel	27	,68	1,45	,00		
Ders dışı FU teşvik	Devlet	23	,00	,00	,00	310,50	1,00
	Özel	27	,00	,00	,00		
FU teşvik etmeme	Devlet	23	96,69	5,26	100,00	244,50	,11
	Özel	27	99,31	1,45	100,00		

Bu çalışmanın ikinci alt problemi olan okul öncesi dönem hareket etkinliklerindeki öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, fiziksel aktivite türü, ders içeriği ve ders içi öğretmen davranışlarının öğrencilerin cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini incelemek amacıyla SOFIT-P gözlem aracı ile toplanan veriler Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiştir. Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile yapılan analiz sonucunda kız ve oğlan öğrenciler arasında *fiziksel aktivite düzeyi* alt boyutlarından uzanmak ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$), oturmak ($Mdn_{kız} = 47.58$, $Mdn_{oğlan} = 52.08$), ayakta durmak ($Mdn_{kız} = 37.79$, $Mdn_{oğlan} = 28.86$), yürümek ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$), aktif olmak ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.6.).

Tablo 4.6.
Kız ve Oğlan Öğrencilerin Öğrenci Fiziksel Aktivite Düzeyi Alt Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	Mdn	Z	p
ÖĞRENCİ FİZİKSEL AKTİVİTE DÜZEYİ							
Uzanmak	Kız	50	,97	3,60	,00		
	Oğlan	50	2,09	9,05	,00	-,19	,85
Oturmak	Kız	50	47,15	29,78	47,58		
	Oğlan	50	49,82	36,93	52,08	-,21	,83
Ayakta durmak	Kız	50	43,81	28,81	37,79		
	Oğlan	50	35,33	33,46	28,86	-,24	,80
Yürümek	Kız	50	5,48	9,77	,00		
	Oğlan	50	5,52	12,60	,00	-1,57	,11
Aktif olmak	Kız	50	2,56	5,79	,00		
	Oğlan	50	5,21	15,01	,00	-,56	,57

Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile yapılan analiz sonucunda kız ve oğlan öğrenciler arasında *fiziksel aktivite türü* alt boyutlarından uzanma, oturma, ayakta durma ($Mdn_{kız} = 85.71$, $Mdn_{oğlan} = 90.71$), tırmanma, emekleme ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$), yürüme, binme ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$), itme, çekme, fırlatma ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$), sallanma, tahteravalli ile oynama ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$) ve koşma, yuvarlanma, takla atma ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.7.).

Tablo 4.7.
Kız ve Oğlan Öğrencilerin Öğrenci Fiziksel Aktivite Türü Alt Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	Mdn	Z	p
ÖĞRENCİ FİZİKSEL AKTİVİTE TÜRÜ							
Uzanma, Oturma, Ayakta durma	Kız	50	82,32	18,23	85,71	-1,35	,17
	Oğlan	50	81,49	27,37	90,71		
Tırmanma, Emekleme	Kız	50	,00	,00	,00	-,92	,35
	Oğlan	50	,21	1,48	,00		
Yürüme, Binme	Kız	50	3,18	6,35	,00	-1,80	,07
	Oğlan	50	4,83	12,02	,00		
İtme, Çekme, Fırlatma	Kız	50	1,17	4,21	,00	-,19	,85
	Oğlan	50	,93	3,63	,00		
Sallanma, Tahteravalli ile oynama	Kız	50	,00	,00	,00	,00	1,00
	Oğlan	50	,00	,00	,00		
Koşma, Yuvarlanma, Takla atma	Kız	50	3,32	5,84	,00	-1,53	,12
	Oğlan	50	5,55	14,96	,00		

Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile yapılan analiz sonucunda kız ve oğlan öğrenciler arasında *ders içeriği* alt boyutlarından geçiş ($Mdn_{kız} = 5.55$, $Mdn_{oğlan} = 4.16$), beceri uygulaması ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$), oyun oynama ($Mdn_{kız} = 70.48$, $Mdn_{oğlan} = 86.53$), serbest etkinlik ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.8.).

Tablo 4.8.
Kız ve Oğlan Öğrencilerin Ders İçeriği Alt Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	Mdn	Z	p
DERS İÇERİĞİ							
Geçiş	Kız	50	8,81	11,84	5,55		
	Oğlan	50	8,47	11,75	4,16	-,23	,81
Beceri uygulaması	Kız	50	,00	,00	,00		
	Oğlan	50	,00	,00	,00	,00	1,00
Oyun oynama	Kız	50	61,21	31,97	70,48		
	Oğlan	50	75,26	29,60	86,53	-,60	,54
Serbest etkinlik	Kız	50	2,26	9,58	,00		
	Oğlan	50	2,33	11,66	,00	-1,13	,25

Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile yapılan analiz sonucunda kız ve oğlan öğrenciler arasında *öğretmen müdahalesi* alt boyutlarından fiziksel uygunluğa teşvik ($Mdn_{kız} = .00$, $Mdn_{oğlan} = .00$), fiziksel uygunluğu gösterme ($Mdn_{kız} = 12.13$, $Mdn_{oğlan} = .00$), gözlemleme ($Mdn_{kız} = 66.66$, $Mdn_{oğlan} = 81.70$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.9.).

Tablo 4.9.
Kız ve Oğlan Öğrencilerin Öğretmen Müdahalesi Alt Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	Mdn	Z	p
ÖĞRETMEN MÜDAHALESİ							
FU teşvik	Kız	50	1,23	3,43	,00		
	Oğlan	50	2,37	9,30	,00	-1,65	,09
FU gösterme	Kız	50	18,06	21,95	12,13		
	Oğlan	50	7,65	18,29	,00	-,79	,42
Gözlemleme	Kız	50	63,52	25,01	66,66		
	Oğlan	50	71,88	30,19	81,70	-1,75	,08

Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile yapılan analiz sonucunda kız ve oğlan öğrenciler arasında *öğretmen davranışı* alt boyutlarından ders içi FU teşvik ($Mdn.kız= .00$, $Mdn.oğlan= .00$), ders dışı FU teşvik ($Mdn.kız= .00$, $Mdn.oğlan= .00$), FU teşvik etmeme ($Mdn.kız= 100,00$, $Mdn.oğlan= 100,00$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p>.05$ (Tablo 4.10.).

Tablo 4.10.

Kız ve Oğlan Öğrencilerin Öğretmen Etkileşimi Alt Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	Ort.	SS	Mdn	Z	p
ÖĞRETMEN ETKİLEŞİMİ							
Ders içi FU teşvik	Kız	50	1,61	3,97	,00	-1,58	,11
	Oğlan	50	2,30	5,03	,00		
Ders dışı FU teşvik	Kız	50	,00	,00	,00	,00	1,00
	Oğlan	50	,00	,00	,00		
FU teşvik etmeme	Kız	50	98,34	4,01	100,00	-1,58	,11
	Oğlan	50	97,64	5,07	100,00		

Devlet ve Özel okulların kız ve oğlan çocuklarına göre, öğrenci *fiziksel aktivite türü* alt boyutlarından dans etme, sıçrama, sekme yüzdesi devlet okullarındaki kız öğrencilerin ($Mdn_{kız} = 11.11$) oğlan öğrencilere oranla ($Mdn_{oğlan} = .00$) anlamlı bir şekilde daha yüksek çıktığı bulunurken $Z = -2.27, p < .05$ (Tablo 4.11.), özel okullardaki kız öğrencilerle ($Mdn_{kız} = .00$), oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = .00$) arasında istatistiksel olarak fark bulunamamıştır. Ders içeriği alt boyutlarından *bilgi içeriği* devlet okullarındaki kız öğrenciler ($Mdn_{kız} = 11.22$) ile oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = .00$) arasında istatistiksel olarak fark bulunmazken, özel okullardaki kız öğrencilerin ($Mdn_{kız} = 7.14$) yüzdesi, oğlan öğrencilere ($Mdn_{oğlan} = 5.55$) göre anlamlı bir şekilde yüksek çıkmıştır, $Z = -2.40, p < .05$ (Tablo 4.11.). Ders içeriği alt boyutlarından *fiziksel uygunluk* devlet okullarındaki kız öğrencilerin ($Mdn_{kız} = .00$) yüzdesi, oğlan öğrencilere göre ($Mdn_{oğlan} = .00$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek çıktığı bulunurken $Z = -2.24, p < .05$ (Tablo 4.11.), aynı şekilde özel okullardaki kız öğrencilerin ($Mdn_{kız} = 20.00$) yüzdesi, oğlan öğrencilere göre ($Mdn_{oğlan} = .00$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksek çıkmıştır, $Z = -3.40, p < .05$ (Tablo 4.11.). Son olarak öğretmen müdahalesi alt boyutlarından *bilgi* devlet okullardaki kız öğrenciler ($Mdn_{kız} = 12.50$) ile oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = 8.33$), yönetme devlet okullarındaki kız öğrenciler ($Mdn_{kız} = .00$) ile oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = .00$), diğer davranışlar devlet okullarındaki kız öğrenciler ($Mdn_{kız} = 4.16$) ile oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = .00$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.11.). Benzer şekilde öğretmen müdahalesi alt boyutlarından *bilgi* özel okullardaki kız öğrenciler ($Mdn_{kız} = 4.16$) ile oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = .00$), yönetme devlet okullarındaki kız öğrenciler ($Mdn_{kız} = .00$) ile oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = .00$) ve diğer davranışlar devlet okullarındaki kız öğrenciler ($Mdn_{kız} = 4.16$) ile oğlan öğrenciler ($Mdn_{oğlan} = .00$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir, $p > .05$ (Tablo 4.11.).

Tablo 4.11.

Devlet ve Özel Okulların Kız ve Oğlan Öğrencilerine göre Öğrenci Fiziksel Aktivite Türü, Ders İçeriği ve Öğretmen Müdahalesi Alt Boyutlarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Analiz Sonuçları

DEVLET OKULLARI	Cinsiyet	N	Ort.	SS	Mdn	Z	p
ÖĞRENCİ FİZİKSEL AKTİVİTE TÜRÜ							
Dans etme, Sıçrama, Sekme	Kız	23	13,50	15,35	11,11	-2,27	,02
	Oğlan	23	3,68	9,92	,00		
DERS İÇERİĞİ							
Bilgi içeriği	Kız	23	13,48	11,22	8,33	-1,23	,21
	Oğlan	23	8,76	11,76	5,55		
Fiziksel uygunluk	Kız	23	4,50	7,11	,00	-2,24	,02
	Oğlan	23	1,44	5,41	,00		
ÖĞRETMEN MÜDAHALESİ							
Bilgi	Kız	23	15,75	10,47	12,50	-0,89	,37
	Oğlan	23	13,12	12,69	8,33		
Yönetme	Kız	23	2,33	3,98	,00	-1,19	,23
	Oğlan	23	3,50	6,12	,00		
Diğer davranışlar	Kız	23	9,45	13,76	4,16	-1,08	,27
	Oğlan	23	7,01	11,17	,00		
ÖZEL OKULLAR							
ÖĞRENCİ FİZİKSEL AKTİVİTE TÜRÜ							
Dans etme, Sıçrama, Sekme	Kız	27	6,99	20,14	,00	-,63	,52
	Oğlan	27	6,07	20,62	,00		
DERS İÇERİĞİ							
Bilgi içeriği	Kız	27	7,40	7,11	7,14	-2,40	,01
	Oğlan	27	2,63	6,57	,00		
Fiziksel uygunluk	Kız	27	28,56	32,22	20,00	-3,40	,001
	Oğlan	27	10,76	26,13	,00		
ÖĞRETMEN MÜDAHALESİ							
Bilgi	Kız	27	6,00	7,25	4,16	-1,28	,19
	Oğlan	27	3,39	6,50	,00		
Yönetme	Kız	27	,56	2,03	,00	-,53	,59
	Oğlan	27	,28	1,48	,00		
Diğer davranışlar	Kız	27	1,78	5,31	,00	-1,46	,14
	Oğlan	27	5,95	19,41	,00		

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Okul öncesi dönemde fiziksel aktivite çocukların sağlıklı büyümesi ve gelişmesi için önemlidir. Okul öncesi dönemdeki çocukların okul müfredatında yer alan motor gelişim kazanıma yönelik uygulanan hareket etkinlikleri dersi bu bağlamda oldukça önemlidir. Yapılan araştırmanın bulguları, okul öncesi dönem hareket etkinlikleri dersindeki öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini, fiziksel aktivite türlerini, dersin içeriğini, öğretmen müdahalesini ve öğretmen etkileşimini ortaya koymuştur. Bununla birlikte ortaya çıkan bulgularda öğrencilerin bağlı bulunduğu okul türüne göre, öğrenci fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla oturmak ve ayakta durmak davranışını ortaya koydukları, bunun yanında yürümek ve aktif olmak davranış yüzdelerinin çok düşük olduğu ve öğrenci fiziksel aktivite düzeyi açısından devlet ve özel okullar arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Öğrenci fiziksel aktivite türü alt boyutlarından devlet ve özel okullardaki öğrencilerin en fazla uzanma, oturma, ayakta durma davranışını ortaya koydukları, koşma, yuvarlanma, takla atma, yürüme, binme, tırmanma, emekleme, itme, çekme, fırlatma, sallanma gibi aktivite türlerine çok az zaman harcadıkları, dans etme, sıçrama, sekme davranışını ise kısmen ortaya koydukları, bunun sebebinin ise dersin başlangıcında ısınma hareketlerini genellikle dans etme şeklinde gerçekleştirdiklerinden kaynaklandığını bulgulara dayanarak söylenebilir. Öğrenci fiziksel aktivite türü açısından devlet ve özel okullar arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Ancak devlet okullarında eğitim gören öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından dans etme, sıçrama, sekme davranışını, özel okullarda eğitim gören öğrencilere kıyasla anlamlı bir şekilde daha fazla sergiledikleri ortaya çıkmasına rağmen, genel olarak öğrencilerin bu aktivite türlerini çok az gerçekleştirdikleri bulunmuştur.

Devlet ve özel okullardaki öğretmenlerin ders içeriği boyutlarından en fazla oyun oynama alt boyutunu öğrenciler için tercih ettikleri, öğretmenlerin beceri uygulaması alt boyutuna hiç yer vermedikleri ortaya konmuştur. Devlet ve özel okullardaki öğretmenlerin geçiş alt boyutuna kısmen zaman ayırdıkları, bu zamanı da ders süresi boyunca birden fazla etkinlik yaptıkları için parkuru kurma ya da öğrencileri gruplara ayırmak için kullandıkları söylenebilir. Ders içeriği boyutunda devlet ve özel okullar arasında anlamlı bir fark olmamasına karşın, devlet okullarında bilgi içeriği alt boyutunun, özel okullara oranla anlamlı bir şekilde daha fazla tercih edildiği, ayrıca özel okullarda fiziksel uygunluk alt boyutu yüzdesi, devlet okullarına oranla anlamlı şekilde yüksek olduğu bulunmuştur. Serbest etkinlik alt boyutunda ise devlet ve özel okulların yüzdeleri birbirine yakın bulunmuştur.

Öğretmen müdahalesi boyutlarından gözlemlenebilirlik alt boyutu devlet ve özel okullardaki öğretmenlerin en çok tercih ettikleri davranış olmuştur. Devlet ve özel okullardaki öğretmenlerin fiziksel aktiviteye teşvik alt boyutunu çok az sergiledikleri bulunurken, fiziksel

uygunluğu gösterme alt boyutunu ise özel okullardaki öğretmenlerin devlet okullarındaki öğretmenlere göre daha fazla tercih ettikleri ortaya konulmuştur. Devlet okullarındaki öğretmenlerin öğretmen müdahalesi alt boyutlarından olan bilgi, yönetme ve diğer davranışlar yüzdesi anlamlı bir şekilde özel okullardaki öğretmenlerden yüksek çıkmıştır. Devlet ve özel okullardaki öğretmenlerin, öğretmen etkileşimi alt boyutlarından sınıf içi ve sınıf dışı fiziksel aktivite ya da motor becerilerin geliştirilmesine yönelik katkı sağlamadıkları bulunurken, öğretmenlerin sınıf içi ve sınıf dışında fiziksel aktiviteye teşvik etmeme oranı çok yüksek çıkmıştır. Ayrıca okul türü açısından anlamlı bir fark olmadığı ortaya konulmuştur.

Kız ve oğlan öğrencilerin, öğrenci fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla oturmak ve ayakta durmak davranışını sergilediği bulunurken, yürümek ve aktif olmak davranışını çok az sergiledikleri ve bununla birlikte kız ve oğlan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Kız ve oğlan öğrencilerin, fiziksel aktivite türü alt boyutlarından en fazla uzanma, oturma, ayakta durma davranışını ortaya koydukları, sallanma aktivitesini hiç yapmadıkları ve diğer aktivitelere de çok az zaman ayırdıkları bulunmuştur. Ayrıca öğrenci fiziksel aktivite türü açısından, kız ve oğlan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya konulmuştur. Ders içeriği alt boyutlarından öğretmenlerin kız ve oğlan öğrencilere en fazla oyun oynattıkları belirlenmiştir. Bununla birlikte beceri uygulamasına hiç zaman ayrılmadığı, geçiş ve serbest etkinlik alt boyutunun yüzdesi kız ve oğlan öğrencilerde birbirine yakın olduğu bulunmuştur. Ders içeriği boyutu açısından kız ve oğlan öğrenciler arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya konulmuştur. Öğretmen müdahalesi boyutunda anlamlı bir fark çıkmamasıyla birlikte, öğretmenlerin gözlemlene alt boyutu yüzdesi kız ve oğlan öğrencilerinde çok yüksek bulunmuştur. Öğretmenlerin kız öğrencilere fiziksel uygunluğu gösterme yüzdesi, erkek öğrencilerin yüzdelerinden yüksek çıkmıştır. Ayrıca her iki cinsiyette de fiziksel uygunluğa teşvik yüzdesi oldukça düşük çıkmıştır. Öğretmen etkileşimi boyutu kız ve oğlan öğrencilerinde, öğretmenlerin sınıf içi ve sınıf dışında fiziksel aktiviteye teşvik etmeme oranı çok yüksek çıkmasına karşın, öğrenci cinsiyeti açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Devlet ve özel okullarda eğitim gören kız ve oğlan öğrencilere göre yapılan karşılaştırma sonucunda, devlet okullarındaki kız öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından dans etme, sıçrama, sekme davranışı yüzdesi erkek öğrencilere göre yüksek çıkmasıyla birlikte anlamlı bir şekilde farklılaştığı bulunmuştur. Ancak özel okullardaki kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından dans etme, sıçrama, sekme davranışı arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Devlet okullarındaki kız öğrencilerin ders içeriği alt boyutlarından fiziksel uygunluk yüzdesi anlamlı bir şekilde oğlan öğrencilerinden yüksek çıkmasına rağmen, genel itibarıyla fiziksel uygunluk yüzdesi düşük bulunmuştur. Bilgi içeriği alt boyutunda ise anlamlı bir fark olmamasıyla birlikte devlet okullarındaki kız öğrencilerin yüzdesi, oğlan öğrencilerin yüzdesine oranla daha fazla bulunmuştur. Özel okullardaki kız ve

oğlan öğrencilerin ders içeriği alt boyutlarından bilgi ve fiziksel uygunluklarına bakıldığında, kız öğrencilerin bilgi ve fiziksel uygunluk alt boyutları anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve oğlan öğrencilerin yüzdesinden fazla çıktığı görülmüştür. Devlet ve özel okullarda eğitim gören kız ve oğlan öğrencilerin öğretmen müdahalesi alt boyutlarından bilgi, yönetme ve diğer davranışlar alt boyutları arasında anlamlı bir fark olmadığı ortaya konulmuştur.

Atteberry (2009), okul öncesi dönemde bulunan 74 öğrencinin fiziksel aktivite düzeyini ve fiziksel aktivite türünü belirlemek için SOFİT-P gözlem aracını kullanarak yaptığı çalışmada, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla uzanmak, oturmak ve ayakta durmak davranışını sergilediklerini, yürüme ve aktif olma yüzdelerinin çok düşük olduğunu bildirmiştir. Bu sonuçlarında da yapılan bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik gösterdiği ortaya konulmuştur. Atteberry (2009) araştırmasında, fiziksel aktivite türü alt boyutlarından öğrencilerin en fazla uzanma, oturma ve ayakta durma davranışını gerçekleştirdiklerini bildirirken, yapılan bu çalışmada da öğrencilerin uzanma, oturma ve ayakta durma yüzdesi oldukça yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından sallanma davranışına neredeyse hiç yer vermediklerini, benzer şekilde yapılan bu çalışmada da öğrencilerin sallanma aktivite türüne hiç yer vermedikleri belirtilmiştir. Atteberry (2009) öğrencilerin dans etme, sekme, sıçrama yüzdesinin kısmen yüksek olduğunu ve diğer aktivite türlerinin yüzdesinin çok düşük olduğunu belirtirken, bu araştırmanın bulgularında da benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Chow, McKenzie ve Louie (2015), 4 okul öncesi kurumda bulunan yaşları 3-6 olan öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini, dersin içeriğini ve öğretmen davranışını belirlemek için SOFİT ile yaptıkları çalışmada, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından ayakta durma (%37.6) ve oturma (%12.3) davranışlarına daha fazla zaman harcadıklarını bildirmişlerdir. Bunun da yapılan bu araştırma sonucuyla benzerlik göstermesine rağmen bu çalışmada öğrencilerin ayakta durma ve oturma yüzdelerinin daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Chow ve diğerleri (2015) fiziksel aktivite türü alt boyutlarından öğrencilerin en fazla atlama (%39), emekleme (%32), fırlatma (%29), tırmanma (%20), bisiklete binme (%18) ve dans etme (%6) aktivite türlerine zaman harcadıklarını bildirirken, yapılan bu çalışmada öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından en fazla uzanmak, oturmak, ayakta durmak davranışına zaman harcadıkları ortaya konulmuştur. Öğrencilerin emekleme, fırlatma, tırmanma, bisiklete binme davranışlarını bu çalışmada neredeyse hiç gerçekleştirmediği ortaya konulmuştur. Ancak bu çalışmada fiziksel aktivite türü alt boyutlarından dans etme yüzdesinin Chow ve diğerlerinin (2015) bulgularına oranla daha yüksek çıktığı bulunurken, bunun sebebinin ise öğretmenlerin dersin başlangıcında ısınma hareketlerini dans etme ile yaptırtmasından kaynaklandığı söylenebilir. Chow ve diğerleri (2015) öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından en fazla beceri uygulamasına (%43,8) yer verdiklerini bildirirken,

yapılan bu araştırmada öğretmenlerin beceri uygulamasına hiç yer vermedikleri, en fazla oyun oynama alt boyutuna yer verdikleri ortaya konulmuştur. Chow ve diğerlerinin (2015) yaptığı çalışmada, öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından beceri uygulamasına ayırdıkları süre bu çalışmadaki öğretmenlerin beceri uygulamasına ayırdıkları süreden çok fazla çıkmıştır. Bunun sebebinin ise, Chow ve diğerlerinin (2015) çalışmayı yaptığı Hong Kong şehrindeki okul öncesi kurumlarda eğitim gören çocukların fiziksel aktivitelerini gerçekleştirebileceği spor komplekslerinin bulunmasından, sınıf öğretmenleri yerine branş öğretmenlerinin derse girmesinden ve haftanın beş günü günlük 30 dakika beden eğitimi derslerine yer verilmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Yapılan bu çalışmada ise öğrencilerin çoğunun hareket etkinlikleri derslerini sınıflarda işlediği, derslere sınıf öğretmenlerinin girdiği ve hareket etkinliklerine haftalık sadece 30 dakika yer verildiği gözlemlenmiştir. Öğretmen davranışı alt boyutlarından Chow ve diğerleri (2015) öğretmenlerin en fazla yönetmeyi (%46,5) ve gözlemlemeyi (%25,4) tercih ettiklerini, bunları fiziksel uygunluğu gösterme (%21,2) ve genel bilgi verme (%6,7) alt boyutlarının takip ettiğini bildirmişlerdir. Bu araştırmanın bulgularında ise öğretmen davranışı alt boyutlarından öğretmenlerin en fazla gözleme alt boyutunu tercih ettiği ve bu sonucun da Chow ve diğerlerinin (2015) çalışmasıyla benzerlik gösterdiği, ancak bu çalışmada gözleme alt boyutu oranın çok yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Bu çalışmada yönetme alt boyutunun yüzdesi Chow ve diğerlerinin (2015) çalışmalarında elde edilen yönetme yüzdesine göre oldukça düşüktür. Öğretmen davranışı alt boyutlarından fiziksel uygunluğu gösterme yüzdesi ve bilgi verme yüzdeleri ise Chow ve diğerlerinin (2015) çalışma bulgularıyla benzerlik göstermiştir. Chow ve diğerlerinin (2015) gözlemleri sonucunda ders süreleri ortalamaları 19.8 dakika olarak ortaya konulmasına karşın, bu çalışmada ders süresi ortalamaları 21.8 dakika bulunmuştur. İki çalışmada ders süreleri birbirine yakın çıkmıştır. Ancak Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (2014) ve ABD Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliği Derneği'ne (NASPE 2011) göre çocukların günlük en az 60 dakika yapılandırılmış fiziksel aktiviteye ve bu 60 dakikanın sonunda yorgunluk oluşturan yani enerji harcaması gerektiren egzersizlere katılmaları gerektiği bildirilmiştir (Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2014; NASPE, 2011 akt: Kerkez, 2012).

Eveline, Valery, Jessica, Ilse ve Greet (2012), 35 anaokulundan yaşları 5-6 olan öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini, dersin içeriğini ve öğretmen davranışını belirlemek için SOFİT ile yaptıkları araştırmanın sonucunda, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından sırasıyla uzanmak (%3), oturmak (%27,8), ayakta durmak (%23,4), yürümek (%27,7) ve aktif olmak (%18,1) davranışlarını sergilediklerini bildirmişlerdir. Yapılan bu çalışmada ise öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından yürümek ve aktif olmak alt boyutları yüzdeleri Eveline ve diğerlerinin (2012) bulgularına oranla düşük çıktığı, oturmak ve ayakta durmak yüzdelerinin ise Eveline ve diğerlerinin (2012) bulgularına oranla yüksek çıktığı bulunmuştur. Eveline ve diğerlerinin (2012) yaptığı çalışmada ders içeriği alt boyutlarına

bakıldığında, öğretmenlerin en fazla %41,7'lik dilimle beceri uygulamasına zaman ayırdığını, bunu takiben bilgi içeriğine %18,3, geçişe %17,9, oyun oynamaya %11,7 ve son olarak fiziksel uygunluğa %10,4 oranında zaman ayırdıkları gözlemlenmiştir. Bu çalışmadaki bulgular ise öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından beceri uygulamasına hiç zaman ayırmadıklarını, bu sonucunda Eveline ve diğerlerinin (2012) çalışmasıyla zıtlık gösterdiği ortaya konulmuştur. Eveline ve diğerlerinin (2012) çalışmasındaki öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından oyun oynamaya ayırdıkları yüzdeye oranı bu çalışmadaki öğretmenlerin oyun oynamaya ayırdıkları yüzde oranından çok düşük çıkmıştır. Bilgi içeriği, geçiş ve fiziksel uygunluk alt boyutları arasında ise her iki çalışmada da ciddi bir farkın olmadığı ortaya konulmuştur. Eveline ve diğerlerinin (2012) çalışmasında, öğretmen davranışı alt boyutlarına bakıldığında ise öğretmenlerin zamanlarının %49,1'ini bilgi verme ile geçirdiklerini, bunu %23,2 ile yönetme, %13 ile fiziksel uygunluğu gösterme, %11,1 ile fiziksel uygunluğa teşvik, %3,2 ile gözleme ve %0,4 ile diğer davranışların takip ettiği gözlemlenmiştir. Bu çalışmada ise öğretmen davranışı alt boyutlarından bilgi alt boyutunun Eveline ve diğerlerinin (2012) yaptıkları çalışmada çıkan yüzdeye oranla çok düşük çıktığı, bunun tam tersi olarak gözleme yüzdesinin Eveline ve diğerlerinin (2012) çalışmalarında çıkan yüzdeye oranla çok yüksek olduğu ortaya konulmuştur. Yönetme yüzdesine bakıldığında Eveline ve diğerlerinin (2012) yaptıkları çalışmadaki yüzde oranı bu çalışmadaki yüzde oranından belirgin bir şekilde yüksek çıkmıştır. Öğretmen davranışı alt boyutlarından fiziksel uygunluğa teşvik ve fiziksel uygunluğu gösterme yüzdeleri ise her iki çalışmada birbirine yakın olduğu ortaya konulmuştur. Eveline ve diğerlerinin (2012) yaptıkları çalışmada, fiziksel aktivite düzeyi alt boyutların öğrencilerin yürüme ve aktif olma yüzdelerinin, ders içeriği alt boyutlarından beceri uygulaması yüzdesinin ve öğretmen davranışı alt boyutlarından bilgi içeriği yüzdesinin yüksek çıkmasının nedeni olarak öğrencilerin derslerine uzman beden eğitimi öğretmenlerinin girmesi ve haftada 2 gün günlük 60 dakika beden eğitimi derslerine yer verilmiş olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Sharma, Chuang, Skala ve Atteberry (2011), okul öncesi dönemde bulunan yaşları 3-6 olan öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini ve fiziksel aktivite türlerini SOFİT-P gözlem sistemini kullanarak yaptıkları araştırmada, öğrencilerin en fazla fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından olan uzanmak, oturmak, ayakta durmak davranışını ortaya koyduklarını, yürümek ve aktif olmak alt boyutu yüzdelерinin çok düşük olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonucunda yapılan bu çalışmayla benzerlik gösterdiği ortaya konulmuştur. Sharma ve diğerlerinin (2011) yaptığı çalışmada öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından en fazla uzanma, oturma, ayakta durma davranışını ortaya koydukları bunun da yine bu çalışmayla benzerlik gösterdiği ortaya konulmuştur.

Cardon, Van Cauwenberghe, De Bourdeaudhuij, Gubbels ve Labarque (2010), 35 anaokulundan 573 okul öncesi öğrencinin fiziksel aktivite düzeylerini, ders içeriğini ve

öğretmen davranışlarını SOFİT gözlem sistemiyle incelediği araştırmalarında, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla oturmak (%31), yürümek ve aktif olmak (%46) davranışını ortaya koyduklarını söylemişlerdir. Yapılan bu araştırmada ise öğrencilerin oturmak ve ayakta durmak yüzdesinin çok yüksek çıktığı, ayrıca yürümek ve aktif olmak yüzdesinin çok düşük çıktığı belirtilmiştir. Bu bağlamda yapılan bu araştırmanın sonuçları Cardon ve diğerlerinin (2010) çalışmasıyla zıtlık göstermektedir. Cardon ve diğerlerinin (2010) çalışmasındaki öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından en fazla beceri uygulamasına (%42) yer verdiği, bu araştırmada ise öğretmenlerin beceri uygulamasına hiç yer vermedikleri, en fazla oyun oynamaya yer verdikleri ortaya konulmuştur. Öğretmen müdahalesi alt boyutlarından Cardon ve diğerlerinin (2010) çalışmasındaki öğretmenlerin bilgi verme boyutu (%48) yüzdesinin yüksek çıktığı, yapılan bu araştırmada da öğretmenlerin en fazla gözlemlene boyutuna yer verdiği, bilgi verme boyutu yüzdesinin Cardon ve diğerlerinin (2010) çalışmasına oranla düşük çıktığı ortaya konulmuştur. İki çalışma arasındaki bu fark, Cardon ve diğerlerinin (2010) çalışmayı yaptığı ülkede (Belçika) okul öncesi dönemdeki öğrencilerin fiziksel aktivitelerini gerçekleştirebileceği imkanlarının olması, müfredatta beden eğitimi dersi olarak belirtilen bu derse alanında uzman branş öğretmenlerinin girmesi ve Türkiye'ye göre ders günlerinin ve ders sürelerinin fazla olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Yon (2018), ilkokul 4. sınıf öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini, ders içeriğini ve öğretmen davranışını SOFİT gözlem aracıyla belirlediği çalışmada, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla ayakta durmak davranışını ortaya koyduğunu gözlemiştir. Yapılan bu çalışmanın sonuçlarının da Yon'un (2018) çalışmasıyla paralel olduğu, ancak bu çalışmada öğrencilerin ayakta durmak davranışıyla birlikte oturmak davranışını da sergilediği belirtilmiştir. Yon'un (2018) çalışmasındaki bir diğer bulgu, ders içeriği alt boyutlarından öğretmenlerin öğrencilere en fazla oyun oynattığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca Yon (2018) öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından beceri uygulamasına hiç yer vermediğini belirtmiştir. Yapılan bu çalışmanın ders içeriği alt boyutlarına bakıldığında Yon'un (2018) çalışma bulgularıyla benzerlik gösterdiği ortaya konulmuştur. Öğretmen müdahalesi alt boyutlarından öğretmenlerin en fazla gözlemlene davranışını ortaya koyduklarını söyleyen Yon (2018), ayrıca öğretmen etkileşimi alt boyutlarından öğretmenin ders içi ve ders dışı fiziksel uygunluğa hiç yer vermediklerini çalışmada belirtmiştir. Yon'un (2018) bu bulguları da bu araştırma bulguları ile paraleldir.

Dowda, Pate, Trost, Almeida ve Sirard (2004), 9 anaokulundan toplam 266 öğrencinin fiziksel aktivite düzeyini belirlemek ve öğrencilerin öğrenim gördükleri okulları (devlet, özel, dini anaokulları) karşılaştırmak amacıyla yaptıkları araştırmada, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini Okul Öncesinde Aktiviteleri Kaydetmek İçin Gözlem Sistemi (OSRAC-P) ile gözlemiştir. Yapılan gözlem sonucunda, daha kaliteli ve daha iyi imkanlara sahip

anaokullarındaki öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerinin yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu araştırmanın bulgularında karşılaştırılan devlet ve özel okullardaki öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerinde ise anlamlı bir fark olmadığı ortaya konmuştur. Bir başka çalışmada ise Dowda ve diğerleri (2009), 20 anaokulundan toplam 299 öğrencinin fiziksel aktivite düzeyleri ile öğrencilerin öğrenim gördükleri okulları (devlet, özel ve dini anaokulları) karşılaştırmışlar ve öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini belirlemek için ivmeölçerler kullanmışlardır. Araştırmanın sonucunda, Dowda ve diğerlerinin (2004) bulgularına benzer şekilde daha kaliteli niteliklere sahip anaokullarında (daha büyük oyun alanları, daha az elektronik medya kullanımına sahip okullar) bulunan öğrencilerin fiziksel olarak daha aktif oldukları belirtilmiştir. Bu araştırmanın sonucunda ise devlet ve özel okullar arasında fiziksel aktivite düzeyi açısından anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Dowda ve diğerlerinin (2004, 2009) yapmış oldukları çalışmaların sonuçları, bu araştırmanın sonuçlarıyla zıtlık göstermektedir. Bunun nedeni olarak da Dowda ve diğerleri (2004, 2009) çalışmaların yapıldığı okulların, öğrencilerin fiziksel aktivitelerini gerçekleştirebileceği donanıma, daha geniş ve yeterli alanlara sahip olduklarını ve okulların öğrencilerin fiziksel aktivitelerini gerçekleştirebilecek uygulamalara yer vermesinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada devlet okullarında eğitim gören öğrencilerin fiziksel aktivitelerini gerçekleştirebileceği alanların olmadığı, derslerin neredeyse tamamının sınıflarda işlendiği ve sınıfta yeterli donanıma sahip olmadığı gözlemlenmiştir. Özel okullara bakıldığında ise bazı okulların öğrencilerin fiziksel aktivitelerini gerçekleştirebileceği alanlara sahip olduğu ancak öğretmenlerin motor gelişim kazanımını uygulamada yetersiz kaldığı gözlemlenmiştir.

Öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri ile öğrenin gördükleri okulların karşılaştırıldığı bir başka çalışma ise Bower ve diğerleri (2008) tarafından yapılmıştır. Çalışmada 20 okul öncesi kurum gözlenmiş ve öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyleri Okul Öncesinde Aktiviteyi Kaydetmek İçin Gözlem Sistemi (OSRAC-P) aracılığıyla belirlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin genel olarak fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla oturmak, ayakta durmak (%55) davranışını sergiledikleri, yürümek ve aktif olmak (%12) davranışını daha az gerçekleştirdiği belirtilmiştir. Bu araştırmanın bulguları Bower ve diğerlerinin (2008) yaptıkları araştırma ile benzerlik göstermesine rağmen, bu çalışmada oturmak ve ayakta durmak yüzdesinin daha yüksek olduğu, yürümek ve aktif olmak yüzdesinin daha düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Bower ve diğerleri (2008) öğrencilerin öğrenim gördüğü okul türü karşılaştırmasında, donanımın yüksek olduğu okullardaki öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerinin yüksek olduğu ve daha hareketli olduklarını bildirmişlerdir. Ancak yapılan bu çalışmada devlet ve özel okullar arasında öğrenci fiziksel aktivite düzeyi açısından anlamlı bir fark çıkmamış, bu durum da Bower ve diğerlerinin (2008) yaptıkları çalışmayla zıtlık göstermiştir.

Brown ve diğerlerinin (2006), okul öncesi dönemde bulunan öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini ve fiziksel aktivite türlerini Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktiviteyi Kaydetmek İçin Gözlem Sistemi (OSRAC-P) ile belirledikleri çalışmada, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla uzanmak, oturmak ve ayakta durmak (%80 den daha fazla) davranışını ortaya koyduklarını yani hafif fiziksel aktivitede (uzanmak, oturmak ve ayakta durmak) daha fazla zaman geçirdiklerini belirtmişlerdir. Buna ek olarak öğrencilerin orta (yürümek) ile şiddetli (aktif olmak) fiziksel aktivitede (%5 den daha az) çok az zaman harcadıklarını belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerinin, Brown ve diğerlerinin (2006) çalışmasıyla benzerlik gösterdiği ortaya konulmuştur. Brown ve diğerlerinin (2006) çalışmasında öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından uzanma, oturma ve ayakta durma yüzdesinin yüksek çıktığı belirlenmiş, benzer şekilde yapılan bu çalışmada da öğrencilerin fiziksel aktivite türü alt boyutlarından uzanma, oturma ve ayakta durma yüzdeleri yüksek çıkmıştır.

Pate ve diğerleri (2008), 24 anaokulundan 493 okul öncesi öğrencinin fiziksel aktivite düzeylerini belirlemek için Okul Öncesi Dönemde Fiziksel Aktiviteyi Kaydetmek için Gözlem Sistemi (OSRAC-P) ile yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi alt boyutlarından en fazla uzanmak, oturmak ve ayakta durmak davranışını sergilediklerini, yürümek ve aktif olmak davranışı yüzdesinin çok düşük olduğunu, bunun da yapılan bu çalışmanın sonuçlarıyla benzerlik gösterdiği ortaya konulmuştur. Ayrıca Pate ve diğerleri (2008) oğlan öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha fazla fiziksel aktiviteye katıldıklarını bildirmişlerdir. Yapılan bu çalışmada da oğlan öğrencilerin kız öğrencilere oranla kısmen de olsa daha fazla aktif oldukları belirlenmiştir.

Yapılan bu araştırmanın sonuçlarında öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi açısından hareketsiz oldukları, bir başka ölçüm aracı olan ivmeölçerle yapılan uluslararası çalışmalara bakıldığında da öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi açısından genel olarak aktif olmadıkları, elde edilen sonuçların bu çalışmanın bulgularını destekler nitelikte olduğu ortaya konulmuştur (Brown ve diğerleri, (2009); Butte ve diğerleri, 2016; Nilsen ve diğerleri, 2019; Stone ve diğerleri, 2018). İvmeölçerle yapılan çalışmalarda oğlan öğrencilerin kız öğrencilere göre daha aktif oldukları belirlenirken (Bürgi ve diğerleri, 2011; Jackson ve diğerleri, 2003; Saudino, 2012), yapılan bu çalışmada da oğlan öğrencilerin kız öğrencilere oranla daha aktif oldukları ortaya konulmuştur.

5.2. Sonuç

Yapılan araştırmanın bulgularından hareketle okul öncesi dönemde bulunan öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyi açısından aktif olmadıkları, öğrencilerin okul müfredatında yer alan motor gelişime yönelik uygulanan hareket etkinlikleri dersinde en fazla oturmak ve ayakta durmak davranışını sergiledikleri, yürümek ve aktif olmak davranış yüzdesinin çok düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Fiziksel aktivite türü açısından öğrencilerin en fazla uzanma, oturma, ayakta durma aktivitesini gerçekleştirdiği, diğer aktivite türlerinin yüzdesinin oldukça düşük çıktığı belirlenmiştir. Ders içeriği boyutunda öğretmenlerin en fazla oyun oynama alt boyutuna yer verdiği, geçiş ve bilgi içeriği alt boyutuna kısmen zaman ayırdıkları, beceri uygulamasına hiç yer vermedikleri ve fiziksel uygunluk yüzdesinin oldukça düşük olduğu belirlenmiştir. Öğretmen müdahalesi boyutlarından öğretmenlerin en fazla gözleme alt boyutunu gerçekleştirdiği ve bu gözlemler sırasında öğrencilerin büyük çoğunluğunun oturma ve ayakta durma davranışını sergilediklerini gördükleri halde herhangi bir müdahalede bulunmadıkları, fiziksel uygunluğa teşvik, yönetme yüzdesinin düşük çıktığı, etkinliğin başlangıcında bilgi ve fiziksel uygunluğu gösterme alt boyutuna kısmen yer verdikleri, aynı şekilde diğer davranışlar yani sınıf alanını terk etme ya da telefonla konuşma gibi davranışları kısmen gösterdiği araştırmanın sonucunda ortaya konulmuştur. Öğretmen etkileşimi alt boyutlarından öğretmenlerin öğrencileri sınıf içi ve sınıf dışında fiziksel aktiviteye teşvik etmediği ve bununla birlikte öğrencilerin motor gelişimine katkı sağlamadığı yapılan araştırma sonucunda ortaya konulmuştur.

5.3. Öneriler

Okul öncesi dönemde fiziksel aktivite çocukların sağlıklı büyümesi ve gelişmesi için önemlidir. Bu kapsamda okul öncesi dönem müfredatında yer alan motor gelişim kazanımına yönelik uygulanan hareket etkinlikleri bu yaş grubundaki öğrenciler için oldukça önemlidir. Bu önemden hareketle motor gelişimi kazanıma yönelik uygulanan hareket etkinlikleri dersi, öğrencilerin yeterli düzeyde aktif olmaları, fiziksel olarak sağlıklı olmaları ve önemli hareket becerilerini kazanmaları için uygun bir ortamdır. Ayrıca hareket etkinlikleri derslerinde çocukların fiziksel aktivite düzeylerini arttırmada öğretmenin rolü çok büyüktür. Yapılan gözlem sonucunda öğretmenlerin ders içeriği alt boyutlarından en fazla oyun oynatmayı tercih ettikleri, beceri uygulamasına hiç yer vermedikleri ve fiziksel uygunluk boyutuna yeterli zamanı ayırmadıkları belirlenmiştir. Öğretmen müdahalesi boyutuna bakıldığında ise öğretmenlerin en fazla gözleme alt boyutunu tercih ettikleri, fiziksel uygunluğu gösterme boyutuna çok az zaman harcadıkları ortaya konulmuş ve öğrencilerin motor gelişimine katkı sağlamadıkları gözlemlenmiştir. Bu yaş grubunda yapılan fiziksel aktivitenin ileriki yaşların temelini oluşturduğu göz önüne alındığında, okul öncesi dönem hareket etkinlikleri kazanımları alanında

uzman yeterli donanıma sahip öğretmenler tarafından aktarılabilir. Ayrıca hareketsiz yaşamın dünya çapında ciddi bir sorun olduğu (Dünya Sağlık Örgütü, 2004) ve çocukların günde en az 60 dakika fiziksel aktiviteye katılmaları gerektiği göz önüne alındığında (Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, 2014), mevcut okul öncesi dönem hareket etkinlikleri ders süreleri uzatılabilir ve gün sayıları arttırılabilir. Yapılan gözlem sonucunda derslerin çoğunun sınıflarda işlendiği gözlemlenmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin fiziksel aktivitelerini gerçekleştirebilmeleri için spor kompleksleri alanları yaptırılabilir. Biz bu çalışmadaki öğrencilerin sadece bir ders saatini gözlemledik. Gelecekteki çalışmalar okul öncesi dönemdeki öğrencilerin fiziksel aktivite düzeylerini belirlemek için okulda geçirdikleri tüm günü gözlem altına alabilir. Yaptığımız çalışmada yalnızca kadın öğretmenlerle çalıştık, gelecekteki çalışmalar çift cinsiyeti içerebilir. Son olarak okul öncesi dönem çocuklarının fiziksel aktivite düzeyleri ile ilgili çalışmaların sayıları arttırılabilir.

KAYNAKLAR

1. Atteberry, H. N. (2009). *The coordinated approach to child health in underserved population (CATCH UP) curriculum: A quantitative evaluation of an innovative preschool obesity prevention program*. The University Of Texas Houston Health Science Center School Of Public Health (via ProQuest).
2. Blondell, S. J., Hammersley-Mather, R. ve Veerman, J. L. (2014). Does physical activity prevent cognitive decline and dementia? A systematic review and meta-analysis of longitudinal studies. *BMC Public Health*, 14(1), 14-510.
3. Bower, J. K., Hales, D. P., Tate, D. F., Rubin, D. A., Benjamin, S. E., ve Ward, D. S. (2008). The Childcare Environment and Children's Physical Activity. *American Journal of Preventive Medicine*, 34(1), 23-29.
4. Brown, W. H., Pfeiffer, K. A., McIver, K. L., Dowda, M., Almeida, M. J. C. A., ve Pate, R. R. (2006). Assessing preschool children's physical activity: An Observational System for Recording Physical Activity in Children - Preschool Version (OSRAC-P). *Res Q Exerc Sport*, 77(2), 167-76.
5. Burdette, H. L., Whitaker, R. C., ve Daniels, S. R. (2004). Parental report of outdoor playtime as a measure of physical activity in preschool-aged children. *Arch Pediatr Adolesc Medicine*, 158(4), 353-7.
6. Burrows, M., (2007). Exercise and bone mineral accrual in children and adolescents. *Journal of Sports Science and Medicine*, 6, 305-312
7. Butte, N. F., Puyau, M. R., Wilson, T. A., Liu, Y., Wong, W W., Adolph, A. L. ve Zakeri, I. F. (2016). Role of physical activity and sleep duration in growth and body composition of preschool-aged children. *Obesity*, 24(6), 1328-1335.
8. Bürgi, F., Meyer, U., Granacher, U., Schindler, C., Marques-Vidal, P., Kriemler, S. ve Puder, J. J. (2011). Relationship of physical activity with motor skills, aerobic fitness and body fat in preschool children: A cross-sectional and longitudinal study (ballabeina). *International Journal of Obesity*, 35, 937-944.
9. Büyüköztürk, Ş. (2018). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (25. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
10. Cardon, G., Van Cauwenberghe, E., De Bourdeaudhuij, I., Gubbels, J. Ve Labarque, V. (2010). Predictors of activity engagement during pre-school Physical Education. *Science And Sports*, 5 (11), 326-332
11. Chow, B. , McKenzie, T. ve Louie, L. (2015) Children's physical activity and associated variables during preschool physical education. *Advances in Physical Education*, 5, 39-49.
12. Dowda, M., Brown, W. H., McIver, K. L., Pfeiffer, K. A., O'Neill, J. R., Addy, C. L. ve Pate, R. R. (2009). Policies and characteristics of the preschool environment and physical activity of young children. *Pediatrics*, 123(2), 261-266.
13. Dowda, M., Pate, R. R., Trost, S. G., Almeida, M. J. C. A., ve Sirard, J. R. (2004). Influences of preschool policies and practices on children's physical activity. *Journal of Community Health*, 29(3), 183-196.
14. Durant, R. H., Baranowski, T., Davis, H., Thompson W. O., Puhl J., Greaves K. A. ve Rhodes T. (1992). Reliability and variability of heart rate monitoring in 3-, 4-, or 5-yr-old children. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 24(2), 265-71.
15. Dünya Sağlık Örgütü (2004). Global strategy on diet, physical activity and health. 57th world health assembly. Geneva: World Health
16. Eveline, V. C., Valery, L., Jessica, G., Ilse, D. B., ve Greet, C. (2012). Preschooler's physical activity levels and associations with lesson context, teacher's behavior, and environment during preschool physical education. *Early Childhood Research Quarterly*, 27(2), 221-230.
17. Gubbels, J. S., Kremers, S. P. J., Stafleu, A., Dagnelie, P. C., Vries, N. K., Buuren van, S., ve Thijs, C. (2010). Child-care use and the association with body mass index and overweight in children from 7 months to 2 years of age. *International Journal of Obesity*, 34(10), 1480-1486.

18. Gubbels, J. S., Van-Kann, D. H. H. ve Jansen, M. W. J. (2012). Play equipment, physical activity opportunities, and children's activity levels at childcare. *Journal of Environmental and Public Health*, 2012, 1-8.
19. Hardy, L. L., King, L., Farrell, L., Macniven, R. ve Howlett, S. (2010). Fundamental movement skills among Australian preschool children. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 13(5), 503-508.
20. He, M., Irwin, J. D., Sangster Bouck, L. M., Tucker, P. ve Pollett, G. L. (2005). Screen-viewing behaviors among preschoolers: Parents' perceptions. *American Journal of Preventive Medicine*, 29, 120-125.
21. Jackson, D. M., Reilly, J. J., Kelly, L. A., Montgomery, C., Grant, S. ve Paton, J. Y. (2003). Objectively Measured Physical Activity in a Representative Sample of 3- to 4-Year-Old Children. *Obesity Research*, 11, 420-425.
22. Jones, S., Hendricks, S., ve Draper, C. E. (2014). Assessment of physical activity and sedentary behavior at preschools in Cape Town, South Africa. *Childhood Obesity*, 10(6), 501-510.
23. Kerkez, F. İ. (2012). Sağlıklı büyüme için okulöncesi dönemdeki çocuklarda hareket ve fiziksel aktivite. *Spor Bilimleri Dergisi*, 23(1), 34-42
24. Klesges, R. C., Eck, L. H., Hanson, C. L., Haddock, C. K. ve Klesges, L. M. (1990). Effects of obesity, social interactions, and physical environment on physical activity in preschoolers. *Health Psychol.* 9(4), 435-49.
25. McKee, D. P., Murtagh, E. M., Boreham, C. A., Nevill, A. M. ve Murphy, M. H. (2012). Seasonal and annual variation in young children's physical activity. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 44, 1318-1324.
26. McKenzie, T. L., Sallis, J. F. ve Nader, P. R. (1991). SOFIT: System for observing fitness instruction time. *Journal of Teaching in Physical Education*, 11, 195-205.
27. McKenzie, T. L., Sallis, J. F., Patterson T., Nader P. R., Elder J. P., Berry C. C., Rupp J. W., Atkins C. J., Buono M. J. ve Nelson J. A. (1991). BEACHES: an observational system for assessing children's eating and physical activity behaviors and associated events. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 24(1), 141-51.
28. Milli Eğitim Bakanlığı (2013). *Okul öncesi eğitim programları*. Ankara.
29. Nilsen, A. K. O., Anderssen, S. A., Ylvisaaker, E., Johannessen, K., ve Aadland, E. (2019). Physical activity among Norwegian preschoolers varies by sex, age, and season scandinavian. *Journal of Medicine and Science in Sports*, 29(6), 862-873.
30. O'Connor, T. M., Cerin, E., Hughes, S. O., Robles, J., Thompson, D., Baranowski, T. ve Shewchuk, R. M. (2013). What hispanic parents do to encourage and discourage 3-4 year old children to be active: A qualitative study using nominal group technique. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*, 10(1), 10-93.
31. O'Hara, N. M., Baranowski, T., Simons-Morton, B. G., Wilson ve Parsel (1989). Validity of the observation of children's physical activity. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 60(1), 42-7.
32. Pate, R. R., McIver K., Dowda, M., Brown, W. H. ve Addy C. (2008). Directly observed physical activity levels in preschool children. *Journal of School Health*. 78(8), 438-444.
33. Pate, R. R., O'Neill, J. R. ve Mitchell, J. (2010). Measurement of physical activity in preschool children. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 42(3), 508-512.
34. Pate, R. R., Pfeiffer, K. A., Trost, S. G., Ziegler, P. ve Dowda, M. (2004). Physical activity among children attending preschools. *Pediatrics*, 114(5), 1258-63.
35. Pfeiffer, K. A., McIver, K. L., Dowda, M., Almeida, M. J. C. A. ve Pate, R. R. (2006). Validation and calibration of the Actical accelerometer in preschool children. *Medicine Science Sports Exercise*, 38(152), 157
36. Puhl, J., Greaves, K., Hoyt, M. ve Baranowski, T. (1990). Children's activity rating scale (CARS): description and calibration. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 61(1), 26-36.
37. Rink, J. E., Hall, T. J. ve Williams, L. H. (2010). *School wide Physical Activity: A Comprehensive Guide to Designing and Conducting Programs*. Champaign, IL: Human

Kinetics.

38. Ruiz, R., Gesell, S. B., Buchowski, M. S., Lambert, W., ve Barkin, S. L. (2011). The relationship between hispanic parents and their preschool-aged children's physical activity. *Pediatrics*, 127(5), 888-895.
39. Ru-jye chuang, Ms. (2014). *Increasing moderate-to-vigorous physical activity among preeschool children during school hours*. The University of Texas School of Public Health, ProQuest Dissertations Publishing.
40. Saudino, K. J. (2012). Sources of continuity and change in activity level in early childhood. *Child Development*, 83, 266-281.
41. Sert, S. (2016). *Okul öncesi öğretmenlerinin motor gelişim alanına ilişkin görüşlerinin ve uygulamalarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>.
42. Sevimli-Çelik, S. ve Johnson, E. J. (2013). I need to move and so do the children. *International Education Studies*, 6(5), 1-10.
43. Sharma, S. V., Chuang, R.-J., Skala, K. ve Atteberry, H. (2011). Measuring physical activity in preschoolers: reliability and validity of the system for observing fitness instruction time for preschoolers (SOFIT-P). *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 15(4), 257-273.
44. Shen, B., Alexander, G., Milberger, S. ve Jen, K. L. (2013). An exploratory study of seasonality and preschoolers' physical activity engagement. *Journal of Physical Activity & Health*, 10, 993-999.
45. Sothorn, M. S. (2004). Obesity prevention in children: physical activity and nutrition. *Nutrition*, 20(7), 704-8.
46. Stone, M., Houser, N., Kolen, A. Rainhaim, D., Rehman, L., Turner, J. ve Kirk, S. (2018). *Accelerometry-measured physical activity and sedentary behaviour of Nova Scotia preschoolers*. Paper presented at the Healthy Living, Healthy Life: Collaborative Health Conference on Research, Practice and Community Innovations Conference, Dalhousie University, Halifax,
47. Strong, W. B., Malina, R. M., Blimkie, C. J. R., Daniels, S. R., Dishman, R. K. ve Gutin, B. (2005). Evidence based physical activity for school-age youth. *The Journal of Pediatrics*, 146(6), 732-737.
48. T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Araştırmaları Genel Müdürlüğü (2014). *Türkiye beslenme ve sağlık araştırması 2010*. Ankara: Sağlık Bakanlığı yayınları (Yayın No: 931).
49. Taylor, R. W., Williams, S. M., Farmer, V. L., ve Taylor, B. J. (2013). Changes in physical activity over time in young children: a longitudinal study using accelerometers. *Plos one*, 8(11), e81567.
50. Türkiye Halk Sağlık Kurumu. (2014). *Türkiye fiziksel aktivite rehberi* (2. Basım). Ankara: Kuban Matbaacılık Yayıncılık.
51. Uzun, M., Yurdadön, Ü., İmamoğlu, O., Çon, M., Çavuşoğlu, G. ve Taşmektepligil, M. Y. (2017). Ortaokul öğrencilerinin sportif etkinliklere katılma ve fiziksel aktiviteden hoşlanma durumlarının belirlenmesi. *İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi (İÜBESBD)*, 4(1), 38-52.
52. Van Der Mars, H. (1989). Observer reliability: Issues and procedures. *Analyzing Physical Education and Sport Instruction*, 2, 53-80.
53. William, H. Brown, Karin, A. Pfeiffer, Kerry, L. McIver, Marsha Dowda, Joao, M. C. A. Almeida ve Russell, R. Pate (2006). Assessing preschool children's physical activity. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 77(2), 167-176.
54. William, H. Brown, Karin, A. Pfeiffer, Kerry, L. McIver, Marsha Dowda, Cheryl L. Addy ve Russell R. Pate (2009). Social and environmental factors associated with preschoolers' nonsedentary physical activity. *Child Development*, 80(1), 45-58.
55. Yon, K. (2018). *İlkokul 4.sınıf oyun ve fiziki etkinlikleri derslerinin öğrenci fiziksel aktivite düzeyi, öğretmen davranışı ve ders içeriği açısından incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Erişim adresi: <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi>.

EKLER**EK-1****SOFIT-P Gözlem Formu**

Tarih Okul Türü..... Özel () Devlet () Yaş Kız Sayısı..... Erkek Sayısı..... Ders Süresi.....

<u>İnterval</u>	<u>P.A düzeyi</u>	<u>P.A türü</u>	<u>Ders içeriği</u>	<u>Öğretmen müdahalesi</u>	<u>Öğretmen etkileşimi</u>
1	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
2	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
3	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
4	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
5	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
6	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
7	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
8	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
9	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
1	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
11	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
12	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
13	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
14	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
15	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
16	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
17	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
18	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
19	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
20	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
21	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
22	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
23	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
24	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
25	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
26	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
27	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
28	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
29	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
30	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
31	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
32	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
33	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
34	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
35	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
36	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
37	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
38	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
39	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
40	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
41	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
42	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
43	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
44	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
45	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
46	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
47	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION
48	1 2 3 4 5	SCWPKDR	MKFSGO	PDIMOT	ION

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : İsmail ÇİÇEK

Öğrenim Durumu :

Derece	Bölüm/Program	Üniversite	Yıl
Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu / Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü	Harran Üniversitesi	2010-2014
Yüksek Lisans	Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı	Mersin Üniversitesi	2019- halen devam ediyor.
Doktora	-	-	-

Görevler :

Görev Ünvanı	Görev Yeri	Yıl
Öğretmen	Şanlıurfa Ayşe Parmaksız Ortaokulu Haliliye/ ŞANLIURFA	2014- halen devam ediyor.